

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Δ.Π.Μ.Σ.) "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

Οι Ορειβατικοί Σύλλογοι στην Ελλάδα

Ελισάβετ Διονυσία Τζιούκα

Μεταπτυχιακή Εργασία η οποία υποβάλλεται
για μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων
για το Διεπιστημονικό - Διατμηματικό
Δίπλωμα Ειδίκευσης
του Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Πολυτεχνείου
"Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών"

Αθήνα, Οκτώβριος 2023

Επιβλέπων: Καθηγητής Δ. Καλιαμπάκος

Επιτροπή Παρακολούθησης:

Δ. Καλιαμπάκος, Καθηγητής ΕΜΠ
Ν. Κατσουλάκος, Αν. Καθηγητής ΑΕΝ Ασπροπύργου
Στ. Γιαννακοπούλου, ΕΔΙΠ ΑΠΘ

Περιβάλλον
και
Ανάπτυξη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την παρούσα διπλωματική εργασία ολοκληρώνεται ο κύκλος των σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών» στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όσους με ενέπνευσαν και συνέβαλαν στην ολοκλήρωσή της.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Δημήτρη Καλιαμπάκο, που μου παρείχε επιστημονική καθοδήγηση, και υποστήριξη. Τον ευχαριστώ για την εξαιρετική συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια της ερευνητικής μου προσπάθειας και για την άριστη επικοινωνία.

Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω τον φίλο Τάσο Μπαλάσκα, τη ψυχή του ΜΕΚΔΕ για την βοήθειά του και την στήριξή του κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω τους προέδρους όλων των ορειβατικών σωματείων, καθώς και τα μέλη τους για το χρόνο που αφιέρωσαν στην έρευνά μου και για τις πολύτιμες πληροφορίες που μου έδωσαν, καθώς και για τις εμπειρίες που μοιράστηκαν μαζί μου, συμβάλλοντας στη διπλωματική μου εργασία.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου Κώστα και Ευανθία που μου δίδαξαν να αγωνίζομαι, να θέτω υψηλούς στόχους και να προσπαθώ πάντα για το καλύτερο.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερω την οικογένειά μου και συγκεκριμένα τον σύζυγό μου Μπάμπη Μαρινίδη όχι μόνο για την αμέριστη συμπαράσταση του όλο το διάστημα των σπουδών μου, αλλά περισσότερο για τη πίστη του σε μένα και την υποστήριξή του. Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ στα τέσσερα παιδιά μου, Κατερίνα, Γιάννη, Κώστα και Εύα για τη κατανόηση και την υπομονή που έδειξαν όλο το διάστημα των σπουδών μου. Ως ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης αφιερώνω αυτή την εργασία στην οικογένειά μου.

Τζιούκα Ελισάβετ Διονυσία

Λιτόχωρο, 2023

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
ABSTRACT.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
Η ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ.....	3
1.1 Η σημασία της Ορειβασίας.....	3
1.2 Η ιστορία της Ορειβασίας.....	3
1.3 Ορειβατικά Σωματεία – Σύλλογοι.....	11
1.3.1 Λειτουργία Ορειβατικών Σωματείων.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	14
2.1 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα.....	14
2.2 Επιλογή και τεκμηρίωση της μεθόδου έρευνας.....	15
2.3 Αναλυτική παρουσίαση της ερευνητικής μεθόδου.....	15
2.3.1 Μέθοδος συλλογής δεδομένων.....	15
2.3.2 Αξιοπιστία της έρευνας.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	17
3.1.Στοιχεία συμμετεχόντων.....	17
3.2.Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων.....	17
3.3 Ερευνητικά ερωτήματα και συμπεράσματα.....	17
3.3.1 Ίδρυση ορειβατικών συλλόγων/σωματείων.....	17
3.3.2 Εγγεγραμμένα μέλη σωματείων.....	19
3.3.3 Ενεργά μέλη.....	23
3.3.4 Τρέχουσα τάση ανάπτυξης των ορειβατικών συλλόγων στην Ελλάδα.....	25
3.3.5 Τάσεις μελών στην επόμενη πενταετία.....	28
3.3.6. Καταγραφή ποσοστών γυναικείων ενεργών μελών.....	29
3.3.7 Εκτιμώμενος αριθμός ανθρώπων που κάνουν ορειβατικές δραστηριότητες χωρίς να εντάσσονται στους τοπικούς συλλόγους.....	31
3.3.8 Συχνότητα εξορμήσεων.....	32
3.3.9 Ορειβατικές δραστηριότητες.....	33
3.3.10 Συμμετοχή μελών στις ορεινές εξορμήσεις και καταγραφή της συνηθέστερης δραστηριότητας.....	35
3.3.11 Ομοσπονδιακά αθλήματα – Συμμετοχή αθλητών ανά σωματείο.....	37
3.3.12 Σύλλογοι και τοπική κοινωνία.....	40
3.3.13.Πανελλήνιες Συναντήσεις – Συμμετοχή σωματείων.....	41
3.3.14 Οργάνωση σχολών ορειβασίας – αναρρίχησης. Συχνότητα.....	42
Διάδοση της ορειβασίας σε νεότερα μέλη. Εκπαιδευτές ανά σωματείο.....	42
3.3.15 Ορειβατικές αποστολές σε κορυφές σε διάφορα βουνά ανά τον κόσμο και σύλλογοι.....	44
3.3.16 Κίνητρα για τους ανθρώπους που κάνουν ορειβασία.....	46
3.3.17 Ορειβασία : Συλλογικότητα ή ατομισμός.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	56

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ορειβασία έχει τόση ιστορία όσο και ο άνθρωπος αν σκεφτεί κανείς την ετοιμολογία της λέξης. Στην Ευρώπη ξεκινά τον 15^ο αιώνα αλλά ουσιαστικά η αρχή της σηματοδοτείται το 1786. Στην Ελλάδα είναι «νέα» σε σχέση με την ιστορία της. Τον 20^ο αιώνα έκανε την εμφάνισή της στη χώρα μας. Από ιστορικές αναφορές γνωρίζουμε πως οι άνθρωποι σκαρφάλωναν και ζούσαν σε βουνά αλλά δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στην ιστορία της ορειβασίας όπως την γνωρίζουμε σήμερα. Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να καταγράψει την ιστορία μέσα από το πρίσμα των ορειβατικών συλλόγων-σωματείων στη χώρα μας. Τα σωματεία κάνουν την εμφάνισή τους το 1927 και μία νέα εποχή ξεκινά.

Η έρευνα επικεντρώνεται στην καταγραφή ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των σωματείων, πώς ασκούν την ορειβασία και σε ποιά μορφή της διακρίνονται. Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στις διάφορες ορειβατικές δραστηριότητες, στα πεδία και τα κίνητρα των ορειβατών. Η τεχνική της δομημένης συνέντευξης επιλέχτηκε για τη συλλογή δεδομένων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν πως το φυσικό περιβάλλον των ορεινών όγκων θα αποτελεί πάντα ένα κίνητρο για τους ορειβάτες. Τα κίνητρα τους όμως δε σχετίζονται μόνο με αυτό. Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επιδρούν και επηρεάζουν τον άνθρωπο για να πάρει μέρος σε μία κατάκτηση κορυφής.

Η παρούσα μελέτη δίνει στοιχεία για την κατάσταση της ορειβασίας στη χώρα μας. Δίνει απαντήσεις ή καλές προσεγγίσεις σε ερωτήματα, όπως: ο αριθμός των ορειβατών, η συμβολή των σωματείων στην ανάπτυξη της ορειβασίας κλπ.

ABSTRACT

Mountaineering has as much history as humans if you think about the word's grammar. In Europe it starts in the 15th century, but its beginning is actually marked in 1786. In Greece it is "new" in relation to its history. In the 20th century it made its appearance in our country. From historical reports we know that people climbed and lived in mountains, but they cannot be included in the history of mountaineering as we know it today. This research attempts to record the history through the prism of mountaineering clubs-associations in our country. The Alpine clubs make their appearance in 1927 and a new season begins.

The research focuses on recording quantitative and qualitative characteristics of the alpine clubs, how they practice mountaineering, and in which form they distinguish themselves. This study focuses on the different mountaineering activities in the fields and motivations of the mountaineers. The structured interview technique was chosen for data collection.

The results of the study show that the natural environment of mountain ranges will always be a motivation for mountaineers. However, their motivation is not only related to it. There are many factors that influence and affect people to take part in a summit conquest.

The present study gives data about mountaineering in our country. It gives answers or good approaches to questions such as the number of mountaineers, the offering of associations in the development of mountaineering etc.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

Η ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ

1.1 Η σημασία της Ορειβασίας

Η ετοιμολογία της λέξης σημαίνει περπατώ στα βουνά, όμως η έννοια της ορειβασίας ως δραστηριότητα έχει αποκτήσει βαθύτερο νόημα. Οι λόγοι που ανεβαίνουν οι άνθρωποι στα βουνά σε όλη την πορεία της ιστορίας είναι πολλοί και διαφορετικοί για κάθε λαό. Στην αρχαία Ελλάδα η θρησκεία αποτέλεσε το κίνητρο μιας και κατοικία των Θεών ήταν ο Όλυμπος. Στα ιστορικά βιβλία, τα βουνά περιλαμβάνονταν στην καθημερινότητα κάποιων λαών. Μάλιστα ο Αρριανός κάνει λόγο για μάχη του Σογδιανού βράχου στο πλαίσιο της πολιορκίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου στο ορεινό προπύργιο για τη κατάκτηση του βράχου της Σογδιανής με αλпинιστικές μεθόδους. Οι πολεμιστές αναγκάστηκαν να αναρριχθούν σε απότομα βράχια, κάτι που δε πίστευαν ότι θα καταφέρουν οι ντόπιοι (Αρριανός Ανάβασις Αλεξάνδρου).

Ο ρόλος των βουνών για τον άνθρωπο ήταν ιδιαίτερα σημαντικός είτε γιατί τα βουνά ήταν κατοικία τεράτων, δράκων, γιγάντων, είτε γιατί τα καιρικά φαινόμενα που ξεκινούσαν από αυτά ο πρωτόγονος άνθρωπος δεν μπορούσε να εξηγήσει και απέδιδε σε αυτά υπερφυσικές δυνάμεις, μαγεμένος από το δέος που συχνά του προκαλούσαν. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Ευρώπη, πριν την κατάκτηση του όρους Matterhorn (σύνορα Ελβετίας-Ιταλίας) οι άνθρωποι πίστευαν ότι κατοικούσαν στις κορυφές δράκοι, που έριχναν κάτω μεγάλους βράχους και χιονοστιβάδες (Μαρτζούκος 2007). Αν ακόμη αναλογιστεί κανείς πως ασκητές ζούσαν στα βράχια των Μετεώρων τον 11ο αιώνα, σύμφωνα με βιογράφους αγίων της περιοχής (βιογραφία Αγίου Αθανάσιου Μετεώρων), τότε παρατηρείται πως η αναρρίχηση είχε γεννηθεί στη χώρα μας πολύ πριν τον αθλητικό χαρακτήρα που της έχει αποδοθεί τα τελευταία εκατό χρόνια.

1.2 Η ιστορία της Ορειβασίας

Οι άνθρωποι είναι παρόντες στα βουνά από την προϊστορία. Τα λείψανα του Ötzi, ο οποίος έζησε την 4η χιλιετία π.Χ., βρέθηκαν σε έναν παγετώνα στις Άλπεις Ötztal (Gostneretal 2011), (Seifertetal 2016). Ωστόσο, τα υψηλότερα βουνά σπάνια επισκέπτονταν νωρίς και συχνά συνδέονταν με υπερφυσικές ή θρησκευτικές έννοιες (Halsal 2006) (Seifertetal 2016). Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν πολλά τεκμηριωμένα παραδείγματα ανθρώπων που σκαρφάλωναν σε βουνά πριν από την επίσημη ανάπτυξη του αθλήματος τον 19ο αιώνα, αν και πολλές από αυτές τις ιστορίες θεωρούνται μερικές φορές φανταστικές ή θρυλικές (Halsal 2006).

Ο διάσημος ποιητής *Πετράρχης* περιγράφει την ανάβαση του στις 26 Απριλίου 1336 στο όρος Βεντού (1.912 μ.) σε ένα από τα “*epistolaefamiliares*” του, ισχυριζόμενος ότι εμπνεύστηκε από την ανάβαση του Φιλίππου Ε' του Μακεδόνα στο όρος Αίμο (Hansen 2013).

Για το μεγαλύτερο μέρος της αρχαιότητας, η αναρρίχηση στα βουνά ήταν μια πρακτική ή συμβολική δραστηριότητα, η οποία αναλαμβάνονταν συνήθως για οικονομικούς, πολιτικούς ή θρησκευτικούς σκοπούς. Ένα συχνά αναφερόμενο παράδειγμα είναι η ανάβαση του Mont Aiguille (2.085 μ.) το 1492 από τον Antoine de Ville, έναν Γάλλο στρατιωτικό αξιωματικό και άρχοντα των Domjulien και Beaupré (Hansen 2013), επειδή χρησιμοποιήθηκαν σχοινιά, σκάλες και σιδερένιοι γάντζοι, και επειδή ήταν η πρώτη ανάβαση οποιασδήποτε τεχνικής δυσκολίας που πιστοποιήθηκε επίσημα, η ανάβαση αυτή αναγνωρίζεται ευρέως ως η γέννηση της ορειβασίας (Doran 2023).

Ο Κόνραντ Γκέσνερ, γιατρός, βοτανολόγος και φυσιοδίφης από την Ελβετία στα μέσα του 16^{ου} αιώνα, αναγνωρίζεται ευρέως ως ο πρώτος άνθρωπος που έκανε πεζοπορία και αναρρίχηση για καθαρή ευχαρίστηση (Doran 2023).

Στις Άνδεις, γύρω στα τέλη της δεκαετίας του 1400 και στις αρχές της δεκαετίας του 1500 έγιναν πολλές αναβάσεις σε εξαιρετικά υψηλές κορυφές από τους Ίνκας και τους υπηκόους τους. Η ψηλότερη που είναι γνωστό ότι ανέβηκαν με βεβαιότητα είναι τα 6739 μέτρα στην κορυφή του ηφαιστείου Lulllaillaco (Reinhard 2006).

Στην Ευρώπη η ιστορία της ορειβασίας ξεκινά με την ανάβαση στο όρος Mont Blanc το 1786. Το ψηλότερο βουνό των Άλπεων, προσπαθεί να κατακτήσει ο Horace Benedict de Saussure γεωλόγος που μελετά τα βουνά της περιοχής. Η συμβολή του τεράστια αλλά εκείνος δεν τα καταφέρνει. Στην προσπάθεια αυτή μπαίνουν ο Jacques Balmat μαζί με τον Michel Paccard, οι οποίοι φτάνουν πρώτοι στην περιβόητη κορυφή, το 1786 (Oxley 1881). Η προσπάθεια αυτή αποτέλεσε ορόσημο για την ορειβασία. Χαρακτηριστικό αυτής της ανάβασης αποτελεί το άγαλμα των δύο αυτών ορειβατών, που κοσμεί το κέντρο της πλατείας του χωριού Chamonix της Γαλλίας και σηματοδοτεί μία νέα αρχή για την ορειβασία.

Μετά από αυτό ξεκινάει επίσημα η δημιουργία ορειβατικών ομάδων με τους Άγγλους να πρωταγωνιστούν. Παρόλο που σε πίνακες ζωγραφικής έχουν απεικονιστεί ορειβατικές δραστηριότητες χωρίς επίσημη καταγραφή (D.Schilling 1513), η ορειβασία με την έννοια που τη γνωρίζουμε σήμερα παίρνει σάρκα και οστά στο τέλος του 18^{ου} αιώνα.

Τον 19^ο αιώνα πολλοί ευκατάστατοι, αριστοκράτες, ευγενείς και βασιλιάδες επιδίδονται στην αναρρίχηση και την ορειβασία. Οι Ιταλοί μπαίνουν δυναμικά στον τομέα της ορειβασίας, δίνοντας μεγάλα έπαθλα και δάφνες σε αυτούς που επιχειρούν τη κατάκτηση βουνοκορφών, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανάπτυξη της ορειβασίας. Το έπαθλο αποτελεί κίνητρο για τους

περισσότερους με αποτέλεσμα να ξεκινά μια νέα εποχή της ιταλικής ορειβασίας. Ήταν ο αιώνας που ο όρος «οδηγός βουνού» αρχίζει να χρησιμοποιείται και μάλιστα ως έμπειροι ορειβάτες τυγχάνουν ιδιαίτερης μεταχείρισης και αποκτούν κύρος. Ο αιώνας αυτός σηματοδοτεί την οργάνωση σε συντεχνίες των οδηγών βουνού και μάλιστα στήνονται τα πρώτα ορειβατικά σωματεία της Ευρώπης. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε ότι το πρώτο σωματείο Οδηγών Βουνού ιδρύεται στο Chamonix της Γαλλίας το 1821 (Martinoia 2017).

Στο τέλος του αιώνα δεν υπήρχε ούτε μία κορυφή απάτητη στην Ευρώπη, ενώ αριθμός 3000 ατόμων επιχειρεί την ανάβαση στο ψηλότερο βουνό της Ευρώπης. Τη κορυφή κατακτά ποσοστό μεγαλύτερο του 50% (εκπληκτικό για τα δεδομένα της εποχής), ανάμεσά τους και 67 γυναίκες, με πρώτη τη Marie Paradis (Stockham 2012). Το 1808, η Marie Paradis (**Εικόνα 1**) ανέβηκε στην υψηλότερη κορυφή των Άλπεων σε μια προσπάθεια να αποκτήσει φήμη και να ξεφύγει από μια ζωή φτώχειας. Το έκανε ντυμένη με φούστα, όπως απαιτούσαν οι αισθητικοί και ηθικοί περιορισμοί της εποχής.

Εικόνα 1. Marie Paradis, η πρώτη γυναίκα που ανέβηκε στην υψηλότερη κορυφή των Άλπεων

Επιπλέον και οι γυναίκες με εξουσία αρχίζουν να δείχνουν ενδιαφέρον για την ορειβασία. Η πιο ξακουστή παρουσία ήταν η αυτοκράτειρα της Αυστρίας Ελισάβετ, γνωστή ως Σίσσυ, η οποία ήταν πεζοπόρος και ορειβάτισσα (Hamann 2012). Από το 1862-1867 καταγράφει αξιόλογη δράση. Πίνακες ζωγραφικής στο Μουσείο Σίσσυ (Βιέννη Αυστρία) τη δείχνουν να διασχίζει τον παγετώνα Mer de Glass, ενώ όπως υποδηλώνει και το όνομά του, το μονοπάτι πεζοπορίας «Sisi στο Zell am See» είναι αφιερωμένο στην πρώην αυστριακή αυτοκράτειρα.

Αξίζει να αναφερθεί η Fanny Bullock Workman (**Εικόνα 2**), η πρώτη γυναίκα που εξερεύνησε τα Ιμαλία και το Καρακόραμ. Έθεσε πολλά ρεκόρ ύψους, δημοσίευσε οκτώ ταξιδιωτικά περιοδικά και υποστήριξε τα δικαιώματα των γυναικών, ειδικά το δικαίωμα ψήφου.

Εικόνα 2. Fanny Bullock Workman ποζάρει με το "Voice for Women" στο Karakorum, 6.400 μέτρα, εν έτη 1917

Η ορειβασία περνά από διάφορα στάδια και ο αιώνας «κλείνει» με έμφαση στις πιο αθλητικές μορφές της ορειβασίας. Αρχίζουν οι σπουδαίες και επικίνδυνες αναρριχήσεις σε απροσπέλαστες κορυφές. Με πρωτόγονες τεχνικές και βασιζόμενοι στον πρώτο που θα

επιχειρούσε την αναρρίχηση. Το σκοινί ήταν σκληρό, ιδιαίτερα δύσχρηστο χωρίς καθόλου ελαστικότητα, πράγμα που σημαίνει πως δε προσέφερε καμία ασφάλεια. Αν έπεφτε ο πρώτος οι συνέπειες θα ήταν ολέθριες για όλη την ομάδα. Γενικότερα ο εξοπλισμός ήταν ανύπαρκτος και τα περισσότερα κατορθώματα οφείλονταν κυρίως στις ικανότητες των πρώτων και καμιά φορά και στην τύχη. Παρόλα αυτά εδραιώνεται η αναρρίχηση βράχου ως σπορ, «ανοίγονται τα πρώτα πεδία» (περιοχές με βράχια που προτιμούν να προπονούνται οι δραστήριοι ορειβάτες) αρχικά στην Αγγλία και στη Γερμανία με τον όρο της βραχοάσκησης. Σε αντίθεση με την ορειβασία στις Άλπεις που είναι κάτι τελείως διαφορετικό. Στη περίπτωση αυτή, οι εναλλαγές των καιρικών συνθηκών, η πίεση της κορυφής, η διαφορετικότητα των μελών της ομάδας, μπορούν να επηρεάσουν δραστικά το αποτέλεσμα.

Σε όλη αυτή τη ασταμάτητη πορεία της διάδοσης της ορειβασίας, δε θα μπορούσε να λείπει και η καταγραφή του πρώτου ορειβατικού ατυχήματος τον Αύγουστο του 1820 στο Mont Blanc. Δεκατέσσερα άτομα επιχειρούν την ανάβαση, αλλά μετά από πτώση χιονοστιβάδας σκοτώνονται τα τρία. Στο σημείο αυτό αναφέρεται πως τα πτώματα των ανθρώπων που θάφτηκαν στο χιόνι, βγήκαν στην επιφάνεια σαράντα ένα χρόνια αργότερα σχεδόν άθικτα. Ωστόσο, μετά από αυτό το ατύχημα, πέρασαν σαράντα τέσσερα χρόνια για να καταγραφεί νέο θανατηφόρο ατύχημα, γεγονός που φανερώνει πως παρ' όλες τις πρακτικές της εποχής η ανάβαση γινόταν με ασφάλεια.

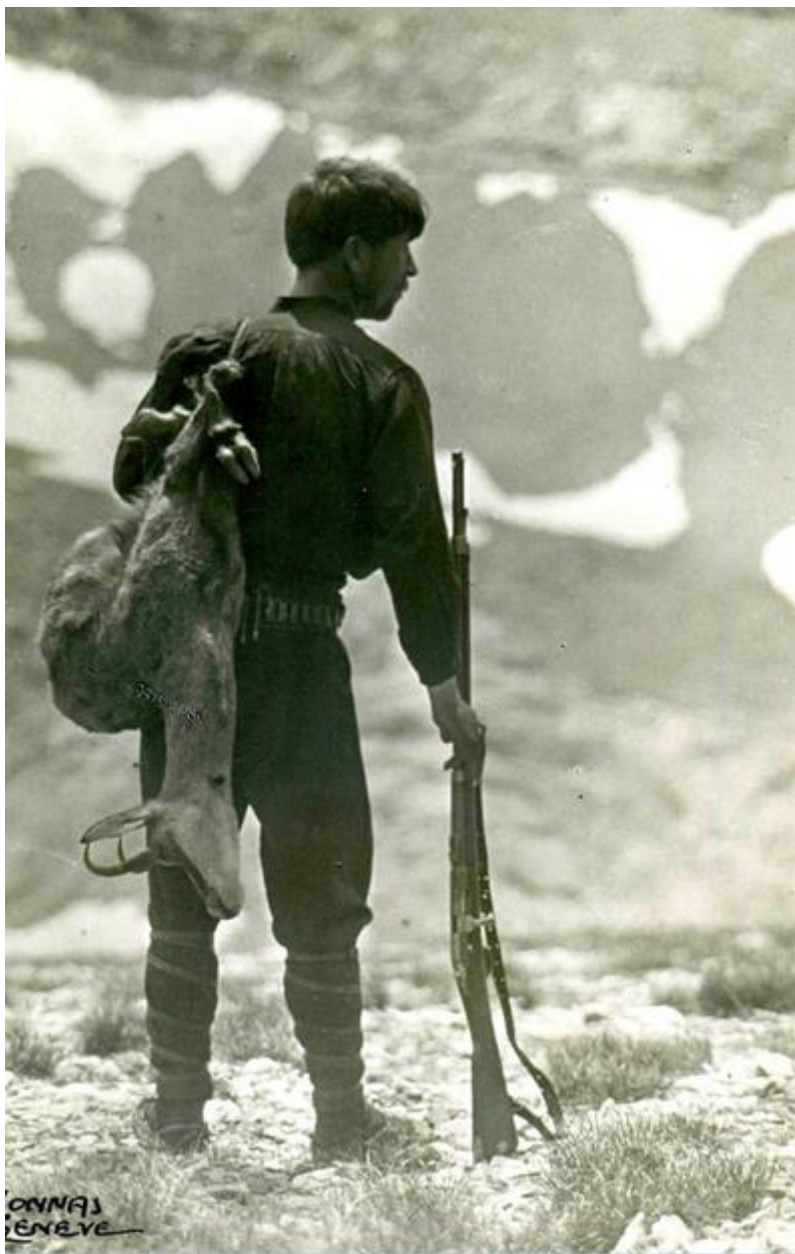
Το 1950 ξεκινά η εξωστρέφεια προς άλλα βουνά στον κόσμο και οι ορειβάτες ανεβαίνουν σε μεγαλύτερα υψόμετρα, αναζητώντας πια, τη κατάκτηση δύσκολων και απροσπέλαστων μέχρι πρωτότερα βουνών. Η πρώτη ανάβαση στην Annapurna (**Εικόνα 3**) πραγματοποιείται από τους οδηγούς βουνού Luis Lachenal και Maurice Herzog οι οποίοι έφτασαν πρώτοι στα 8000 μέτρα (Herzog 1997). Και η πρώτη γυναικεία επίσκεψη-αποστολή στα Ιμαλάια από τις Jackson Monica & Elizabeth Stark το 1956 (Jackson και Stark 1956).

Στην Ελλάδα τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά, μιας και η πορεία της ιστορίας δεν αφήνει περιθώρια. Στην περιοχή του Ολύμπου οι άνθρωποι ζουν και δραστηριοποιούνται στους πρόποδες του βουνού. Και σε όλη την ορεινή ελληνική επικράτεια οι άνθρωποι ζουν και δραστηριοποιούνται στα βουνά. Υλοτομία, κυνήγι, μάζεμα χιονιού, κτηνοτροφία ήταν μερικές από τις καθημερινές ασχολίες των κατοίκων των ορεινών περιοχών.

Εικόνα 3. Εξώφυλλο της εφημερίδας Paris Match dated 19 August 1950 αφιερωμένο στην 1^η αναβαση στην Αναπούρνα

Σε παλαιότερη έρευνα (Αύγουστος 2013) που συμμετείχα για τα 100 χρόνια από την πρώτη ανάβαση της ψηλότερης κορυφής του Ολύμπου, είχα την ευκαιρία ως πρόεδρος του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου να γνωρίσω τη κόρη του Χρήστου Κάκαλου (**Εικόνα 4**) κυνηγού που πάτησε πρώτος την κορυφή του Ολύμπου στις 2 Αυγούστου 1913 (Λαζάρου 1965).

Εικόνα 4. Ο Κάκαλος κυνηγώντας (φωτογραφία του Φρεντ Μπουασονά, 30 Ιουλίου 1913).

Η ίδια περιγράφει τον πατέρα της ως ζαρκάδι που έτρεχε ξυπόλυτο στις μυτερές προεξοχές των βράχων. Το ίδιο αναφέρει και στο ημερολόγιό του ο Frederic Boissonnas, ο οποίος μαζί με τον συνοδοιπόρο του Baud Bovy ακολουθούν το αίμα στα βράχια, καθώς είχε πυκνή ομίχλη, για να βρουν το δρόμο για την κορυφή του Ολύμπου (Boissonnas και Bovy 1933). Η **εικόνα 5** δείχνει του Κάκαλο, Boissonnas και Bovy στον Όλυμπο.

Εικόνα 5. Κάκκαλος, Boissonnas και Daniel Baud-Bovy στον Όλυμπο

Ωστόσο ο πρώτος ελληνικός ορειβατικός σύνδεσμος ιδρύεται το 1927 με λειτουργία το 1928 με την ονομασία «κούκοι» και πραγματοποιεί την πρώτη οργανωμένη ανάβαση στην κορυφή του Ολύμπου. Ουσιαστικά είναι ο Ορειβατικός Σύνδεσμος Αθηνών και ακολουθεί και ο Ορειβατικός Σύνδεσμος Πατρών, τρεις μήνες αργότερα. Οι δύο αυτοί σύλλογοι ίδρυσαν το 1930 τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύνδεσμο (Ε.Ο.Σ.) ο οποίος λειτούργησε ως Ομοσπονδία των ορειβατικών σωματείων της Ελλάδας (Νέζης 2000). Με την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και τη διάδοση της ορειβασίας αναγνωρίζεται πλέον ως Εθνική Ομοσπονδία και με μια σειρά από διαδικασίες αποτελεί σήμερα την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.) υπό την καθοδήγηση της οποίας λειτουργούν και όλα τα σωματεία.

Στα επόμενα χρόνια η ορειβασία αναπτύσσεται διαρκώς και ιδρύονται σύλλογοι σε όλη την Ελλάδα που σήμερα φτάνουν τους 85. Μαζί με τους ορειβατικούς συλλόγους ιδρύονται και φυσιολατρικοί με λιγότερο αλπικές δραστηριότητες αλλά εξίσου πεζοπορικές. Αξίζει να αναφερθεί πως μερικοί από αυτούς δεν ανήκουν σε κάποια ομοσπονδία αλλά δρουν αυτόνομα.

Το 1935 μέσα από τον πρώτο ελληνικό ορειβατικό σύνδεσμο και τις δράσεις του, δημιουργούνται ομάδες έμπειρων ορειβατών με συμμετοχή σε διαδρομές βουνών στο εξωτερικό. Τους δίνεται η ευκαιρία και εκπαιδεύονται σε ορειβατικές τεχνικές, χιονοδρομούν, εκπαιδεύονται ως διασώστες, ενώ παράλληλα διοργανώνονται πανελλήνιοι αγώνες αναρρίχησης (1959) και

σχολές ορειβασίας (1963). Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί πως τη περίοδο 1940-41 η δράση του συλλόγου ήταν να συνδράμει στο στρατό με τις γνώσεις του και με εξοπλισμό που φρόντιζε ο ίδιος (Ιστορικό αρχείο Ε.Ο.Σ Αθηνών).

Στο πεδίο της αναρρίχησης οι πρώτες προσπάθειες στη χώρα μας έγιναν το 1934 και ξεκινούν από τον Όλυμπο. Ο Ιταλός αναρριχητής Emilio Comici μαζί με τη σύντροφό του Anna Escher ανοίγουν τις πρώτες αναρριχητικές διαδρομές στο Στεφάνι (2.909μ.). Ένας πραγματικά πρωτοπόρος της εποχής, ένας σπουδαίος αναρριχητής. «*Θα ήθελα να σχεδιάσω μια διαδρομή σαν αυτή που ακολουθεί μια σταγόνα νερού αν έπεφτε από την κορυφή του βουνού*» είχε πει (Chaudy Smart 2020). Ο άνθρωπος αυτός δίδαξε την αναρρίχηση στους Έλληνες και από εκεί και έπειτα αρχίζει μία άλλη πορεία για την ορειβασία στην Ελλάδα με σημαντικότερους εκπροσώπους, τους Κ. Νάτση, Ι. Μηχαλιδίδη, Κ. Ζολώτα, Π. Μποτίνη, Γ. Αποστολίδη, Φ. Γαληνό, Ι. Πετρόχειλο, Α. Σπανούδη, Δ. Μπουντόλα, και πολλούς άλλους να ακολουθούν (φωτογραφικό υλικό παρατίθεται στο **Παράρτημα**).

1.3 Ορειβατικά Σωματεία – Σύλλογοι.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας Αναρρίχησης τα ορειβατικά σωματεία είναι 85 τα οποία «ανήκουν» σε αυτή και εκείνη δρα κάτω από την ομπρέλα της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Τα τελευταία χρόνια και με την ισχύ του νέου νόμου 4726/2020¹ περί αθλητικών σωματείων, στην Ε.Ο.Ο.Α έχουν λόγο μόνο 20 σωματεία. Η κατάσταση αυτή τη στιγμή στη χώρα μας είναι πολύπλοκη και κάτω από ένα φάσμα απίστευτης γραφειοκρατίας τα ορειβατικά σωματεία προσπαθούν να ενταχθούν και πάλι στην Ομοσπονδία. Κάποια από τα σωματεία σταμάτησαν να λειτουργούν (Ε.Ο.Σ. Αγίου Νικολάου Βιοκίνηση). Μένει να δούμε πως θα εξελιχθεί η κατάσταση στη χώρα μας. Στην εικόνα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σήμα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας και Αναρρίχησης.

Εικόνα 6. Το λογότυπο της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας και Αναρρίχησης

¹ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4726 ΦΕΚ Α 181/18.9.2020

Αναμόρφωση θεσμικού πλαισίου των αρχαιρεσιών των αθλητικών φορέων, διακρινόμενοι συνοδοί αθλητών ΑμεΑ, σύσταση Εθνικής Πλατφόρμας Αθλητικής Ακεραιότητας, Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή (Ε.Ο.Ε.), Ελληνική Παραολυμπιακή Επιτροπή (Ε.Π.Ε.) και άλλες διατάξεις.

1.3.1 Λειτουργία Ορειβατικών Σωματείων

Τα ορειβατικά σωματεία είναι μη κερδοσκοπικά αθλητικά σωματεία. Από την αρχή της ίδρυσής τους συντάσσεται ένα καταστατικό το οποίο περιγράφει αναλυτικά το ρόλο και τη λειτουργία του κάθε συλλόγου. Σκοπός των ορειβατικών σωματείων είναι η συστηματική καλλιέργεια της ορειβασίας, η ανάπτυξη και η διάδοση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα βουνά, η προστασία της ορεινής φύσης και η διάδοση της αγάπης και του σεβασμού προς το φυσικό περιβάλλον.

Κάθε σωματείο εκλέγει διοικητικό συμβούλιο Δ.Σ κάθε δύο χρόνια το οποίο υπηρετεί το σωματείο εθελοντικά και προσφέρει τις υπηρεσίες του αφιλοκερδώς. Τα μέλη του συλλόγου δίνουν μία μικρή ετήσια συνδρομή την οποία διαχειρίζεται το Δ.Σ για τα λειτουργικά έξοδα του σωματείου ή τις ανάγκες σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό.

Ρόλος του σωματείου είναι να οργανώνει τακτικές αναβάσεις στα ελληνικά βουνά, καθώς και αποστολές σε βουνά του εξωτερικού, να συμμετέχει σε αγώνες των αθλημάτων της Ε.Ο.Ο.Α. και επιπλέον να διοργανώνει σχολές ορειβασίας - αναρρίχησης για να εκπαιδεύει τα μέλη του.

Τα σωματεία υπάγονται στην Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας και Αναρρίχησης και βαθμολογούνται με βάση τη δράση τους. Κάθε χρόνο είναι υποχρεωμένα να στέλνουν σε έντυπη μορφή αναλυτικά τις δράσεις της προηγούμενης χρονιάς. Από μια απλή πεζοπορία, μια δύσκολη αναρριχητική διαδρομή έως μια κατάκτηση μιας δύσκολης διαδρομής στο εξωτερικό. Όσο πιο δύσκολη και πιο πολύωρη είναι μια διαδρομή, τόσοι περισσότερους βαθμούς κερδίζει το σωματείο. Η Ομοσπονδία αφού συλλέξει τις δράσεις των σωματείων και βγάλει τις βαθμολογίες τα κατατάσσει σε κατηγορίες. Τα σωματεία με τις υψηλότερες βαθμολογίες βραβεύονται. Με αυτό τον τρόπο υπάρχει μία ευγενής άμιλλα ανάμεσα στα σωματεία και λειτουργεί εποικοδομητικά καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου προσφέροντας ένα ακόμη κίνητρο στους ορειβάτες για μεγαλύτερες και περισσότερες δραστηριότητες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 9 άτομα από τα οποία το κάθε ένα έχει δικό του ρόλο με βάση το καταστατικό του εκάστοτε συλλόγου. Τα άτομα αυτά διακρίνονται στους εξής ρόλους:

- Πρόεδρος
- Αντιπρόεδρος
- Γραμματέας
- Ταμίας
- Έφορος Αναβάσεων

- Έφορος Υλικών
- Έφορος Διάσωσης
- Μέλος
- Μέλος

Κάθε σύλλογος έχει τη δυνατότητα να διαμορφώνει τις θέσεις ανάλογα με τη δυναμικότητά του και τις ανάγκες του. Αν για παράδειγμα σε έναν σύλλογο δεν υπάρχει καταρτισμένη ομάδα διάσωσης δεν υπάρχει και έφορος. Με αυτό το τρόπο δίνεται η δυνατότητα να δημιουργούνται υπεύθυνες θέσεις ανάλογα με τις δραστηριότητες στις οποίες επικεντρώνεται ένα ορειβατικό σωματείο. Στα πολυπληθή και μεγάλα σωματεία υπάρχουν και άλλες δραστηριότητες και για αυτό το λόγο υπάρχει έφορος χιονοδρομίας, αναρρίχησης, ποδηλασίας, αγώνων κτλ.

Τα εκλεγμένα μέλη φροντίζουν τον διαμερισμό των ρόλων σε μεταξύ τους συζητήσεις και ο καθένας αναλαμβάνει το ρόλο του. Συνήθως μετά από συζητήσεις καταλήγουν στις κατάλληλες θέσεις. Στη περίπτωση που κάποιος θέλουν την ίδια θέση, τότε υπάρχει ψηφοφορία και αν ισοψηφίσουν αποφασίζει ο πρόεδρος του σωματείου. Γενικότερα επειδή τα σωματεία δρουν εθελοντικά, οι άνθρωποι που εμπλέκονται δεσμεύονται να «ξοδέψουν» λίγο από το χρόνο τους προς όφελος του συλλόγου. Η αγάπη για το βουνό και την ορειβασία είναι η κινητήριος δύναμη των ορειβατικών συλλόγων με σκοπό τη διάδοση της ορειβασίας σε νεότερα μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της έρευνας είναι 1) να διερευνηθούν τα κίνητρα των ανθρώπων που κάνουν ορειβασία, 2) σε τι κατάσταση βρίσκεται σήμερα η ελληνική ορειβατική πραγματικότητα αλλά και 3) πως αυτή εξελίσσεται.

Τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα είναι:

- Πόσοι είναι οι ορειβατικοί σύλλογοι στην Ελλάδα, ο αριθμός των μελών τους αλλά και πόσοι από τα μέλη είναι ενεργά.
- Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης αλλά και διερεύνηση της εξέλιξης του αθλήματος της ορειβασίας στην Ελλάδα.
- Τα κίνητρα των ανθρώπων για ορειβασία.

Τα προαναφερθέντα είναι μερικά από τα ερωτήματα της έρευνας που θα αναλυθούν στη συνέχεια. Η ιδιαιτερότητα της παρούσας εργασίας έγκειται στο γεγονός ότι δεν έχει γίνει κάτι σχετικό στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, δίνεται ένα έναυσμα για περαιτέρω ερευνητική δραστηριότητα στον τομέα της ορειβασίας.

Η βιβλιογραφία έδειξε ότι ως τώρα το πεδίο της ορειβασίας στη χώρας μας είναι αδιερεύνητο. Η γνώση πάνω στο ευρύτερο αντικείμενο της ορειβασίας είναι περιορισμένη. Κρίνεται ιδιαίτερος σημαντικό να δοθεί μεγάλη προσοχή στην διερεύνηση των πεδίων και των κινήτρων των ανθρώπων, για την ορειβασία.

Μέσω της καταγραφής και της διερεύνησης των απόψεων των ανθρώπων που πήραν μέρος στην έρευνα θα αποτυπωθεί για πρώτη φορά τι ωθεί τον άνθρωπο στην ορειβασία, στο βουνό γενικότερα, ποια είναι δηλαδή αυτά τα κίνητρά. Με τον τρόπο αυτό δίνονται σημαντικές πληροφορίες για την κατάσταση της ορειβασίας στη χώρα. Τόσο με ποσοτική όσο και με ποιοτική προσέγγιση εξετάζονται τα πεδία και τα κίνητρα των συμμετεχόντων ως προς την ορειβασία.

2.2 Επιλογή και τεκμηρίωση της μεθόδου έρευνας

Υπάρχουν πολλές ερευνητικές μέθοδοι και « καθεμία από αυτές έχει αδύνατα και δυνατά σημεία» (Robson 2007). Στη παρούσα μελέτη επιλέχτηκε η διερεύνηση με τη μέθοδο των συνεντεύξεων. Οι συνεντεύξεις σύμφωνα με τους Creswell (2016), και Robson (2007), διακρίνονται σε δομημένες, ημιδομημένες και μη δομημένες.

Στην περίπτωσή μας, η συνέντευξη είχε πλήρως δομημένη μορφή με συγκεκριμένες ερωτήσεις και προκαθορισμένες επιλογές απαντήσεων. Έχει γίνει επιλογή, με πρόθεση, καθώς επιλέχθηκαν άτομα που έχουν σχέση με την ορειβασία στην Ελλάδα, πολλά χρόνια εμπειρίας ώστε να μπορούν να δώσουν στοιχεία για να κατανοηθούν καλύτερα τα κίνητρα και να εξασφαλίσουν χρήσιμες πληροφορίες.

Ο συνολικός αριθμός των συμμετεχόντων ήταν 61. Συμμετείχαν στο μεγαλύτερο μέρος των συνεντεύξεων οι πρόεδροι των ορειβατικών συλλόγων της ελληνικής επικράτειας, και μόνο σε μερικές περιπτώσεις απάντησαν αντιπρόεδροι ή μέλη του ΔΣ. Οι συμμετέχοντες απάντησαν σε 23 ερωτήσεις τηλεφωνικά.

2.3 Αναλυτική παρουσίαση της ερευνητικής μεθόδου

2.3.1 Μέθοδος συλλογής δεδομένων

Ο σκοπός της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα καθοδήγησαν ουσιαστικά και την ερευνητική διαδικασία. Πρόσβαση στους συμμετέχοντες είχα μέσω της ενεργής συμμετοχής μου στο σωματείο της ορειβασίας, του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Λιτοχώρου, στον οποίο είχα την τιμή να είμαι πρόεδρος για 8 χρόνια (2011-2018). Με αυτό τον τρόπο μπόρεσα να εξασφαλίσω τη συμμετοχή των προέδρων των ορειβατικών συλλόγων της χώρας στην έρευνα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τηλεφωνικά και κρατήθηκαν σημειώσεις. Δεν χρησιμοποιήθηκε μαγνητόφωνο καθώς δεν κρίθηκε σκόπιμο, αφού επρόκειτο για δομημένη συνέντευξη. Αποτέλεσμα ήταν να μιλούν ελεύθερα και ανοιχτά, απολαμβάνοντας τη συνέντευξη και δίνοντας όλες τις πληροφορίες αβίαστα. Πολλές φορές μάλιστα λόγω του κλίματος εμπιστοσύνης που δημιουργήθηκε η συνέντευξη ξέφευγε από τα πλαίσια του χρόνου που είχα θέσει. Το ύφος ήταν ανεπίσημο και έμοιαζε περισσότερο με συζήτηση ή κουβέντα (Mason, 2010) με ένα σύνολο ερωτήσεων που πρέπει να απαντηθούν. Αποτέλεσε μια διαδραστική διαδικασία μεταξύ συμμετεχόντων και ερευνήτριας.

Η παρούσα έρευνα ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2022 και ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2023. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις λάμβαναν χώρα από τις 19.00 έως 21.00 τις καθημερινές

ημέρες που λειτουργούν τα ορειβατικά σωματεία. Επισημάνθηκε κατά την έρευνα ο εθελοντικός της χαρακτήρας και αφού ενημερώθηκαν για το σκοπό της, ξεκίνησα να θέτω τις ερωτήσεις (1-23) που αποτέλεσαν το κορμό της συνέντευξης. Ακολούθως, ζητήθηκε η γνώμη τους για τη διαδικασία και ερωτήθηκαν αν θέλουν να λάβουν τα αποτελέσματα της έρευνας όταν ολοκληρωθούν. Μειονέκτημα αποτελεί η μη άμεση επαφή με τους συμμετέχοντες (Creswell 2016), αλλά λόγω τις ιδιαιτερότητας του θέματος και της διασποράς γεωγραφικά των ορειβατικών συλλόγων, δεν υπήρχε άλλη δυνατότητα.

2.3.2 Αξιοπιστία της έρευνας

Κατά τη διαδικασία της έρευνας έγινε αντιληπτό ότι ο τρόπος ερμηνείας σε κάποιες ερωτήσεις είναι μια εντελώς υποκειμενική προσωπική υπόθεση. Η έρευνα περιέχει απαντήσεις που βασίζονται σε γεγονότα αλλά και προσωπικές απόψεις των συμμετεχόντων. Σύμφωνα με τον (Robson 2007) «η αξιοπιστία είναι η σταθερότητα με την οποία μετράμε κάτι». Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις απόψεις των ατόμων που συμμετείχαν και καταγράφηκαν τα αποτελέσματα.

Στη συνέχεια τα δεδομένα συλλέχτηκαν και έγινε επεξεργασία τους με το στατιστικό πρόγραμμα ανάλυσης δεδομένων SPSS. Επισημάνθηκαν τα σημαντικά σημεία και μελετήθηκαν τα αποτελέσματα.

Η έρευνα διεξήχθη εξολοκλήρου τηλεφωνικά και οι απαντήσεις καταγράφηκαν σε τυπωμένα ερωτηματολόγια για μεγαλύτερη ακρίβεια και αποφυγή λαθών. Με αυτό το τρόπο εξασφαλίστηκε η πλήρης αποτύπωση των απαντήσεων των ερωτώμενων. Οι συμμετέχοντες λόγω της ιδιαιτερότητας της έρευνας ήταν όλοι ορειβάτες με πολλά έτη στο πεδίο, δεδομένου ότι έπρεπε να γνωρίζουν τα ειδικά θέματα που η έρευνα διαπραγματεύεται.

Με την έρευνα αποτυπώθηκαν οι απόψεις των ορειβατών ανά την επικράτεια και μετά την επεξεργασία καταγράφηκαν τα συμπεράσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1.Στοιχεία συμμετεχόντων

Ο συνολικός αριθμός των συμμετεχόντων ήταν εξήντα ένας (61) ορειβάτες που ανήκουν σε ορειβατικά σωματεία. Από αυτούς 9 ήταν γυναίκες και 52 άντρες. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην ιδιότητα των συμμετεχόντων εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη ακρίβεια και εμπειρία σε θέματα ορειβασίας. Επιλέχτηκαν για αυτό το λόγο οι πρόεδροι των ορειβατικών σωματείων από όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Όπου δεν στάθηκε εφικτό να συμμετέχουν οι πρόεδροι, συμμετείχαν αντιπρόεδροι ή μέλη του Δ.Σ. με πάνω από δέκα χρόνια εμπειρίας στην ορειβασία. Τα πρόσωπα αυτά πρόσφεραν πλούσιο υλικό και πληροφορίες εξασφαλίζοντας ποικιλία δεδομένων.

3.2.Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται προέκυψαν με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν και στη συνέχεια έπειτα από επεξεργασία και ανάλυση όπου ήταν εφικτό παρουσιάστηκαν γραφικά δίνοντας έτσι τη δυνατότητα να εξαχθούν με μεγαλύτερη σαφήνεια τα συμπεράσματα.

3.3 Ερευνητικά ερωτήματα και συμπεράσματα

3.3.1 Ίδρυση ορειβατικών συλλόγων/σωματείων

Με το ερώτημα αυτό καταγράφεται η χρονική εξέλιξη της ορειβατικής δραστηριότητας στην Ελλάδα. Ο πρώτος ορειβατικός σύνδεσμος ιδρύεται το 1927 και το καταστατικό του τον Μάρτιο του 1928.

Δεκαπέντε σύλλογοι έχουν ιδρυθεί **πριν το 1940**. Ο **Πίνακας 1** που ακολουθεί καταγράφει τη χρονολογία ίδρυσης των συλλόγων. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στον ΕΟΣ Κατερίνης του οποίου το έτος ίδρυσης είναι το 1932, αλλά το πρώτο καταστατικό του είναι το 1937. Ο Ε.Ο.Σ Καλαβρύτων ιδρύθηκε το 1931, τρίτος στη σειρά, ενώ ο σύλλογος Ε.Σ.Ο.Χ.Α. Αιγίου ο οποίος ιδρύεται το 1932, αλλά λόγω πυρκαγιάς στο πρωτοδικείο τα καταστατικά χάνονται και επανιδρύεται το 1955. Ο ΕΟΣ Κοζάνης ιδρύεται επίσης το 1931 αλλά μετά από πυρκαγιά καταστρέφονται τα αρχεία. Μία αντίστοιχη περίπτωση συναντάται και στον ΕΟΣ Καβάλας όπου

η πρώτη καταγραφή είναι το 1933 (Ορειβατικός Σύλλογος Καβάλας) αλλά το 1989 διασπάται σε δύο συλλόγους Ε.Ο.Σ. (Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος) και Σ.Χ.Ο.Κ. (Σύλλογος Χιονοδρομίας Ορειβασίας Καβάλας) και το 1993 ιδρύεται ο Λ.Ο.Χ. (Λέσχη Ορειβασίας Χιονοδρομίας). Όλοι αυτοί οι σύλλογοι καταφέρνουν να ενωθούν το 2022 δημιουργώντας τελικά τον νέο Ε.Ο.Σ Καβάλας (στοιχεία που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων).

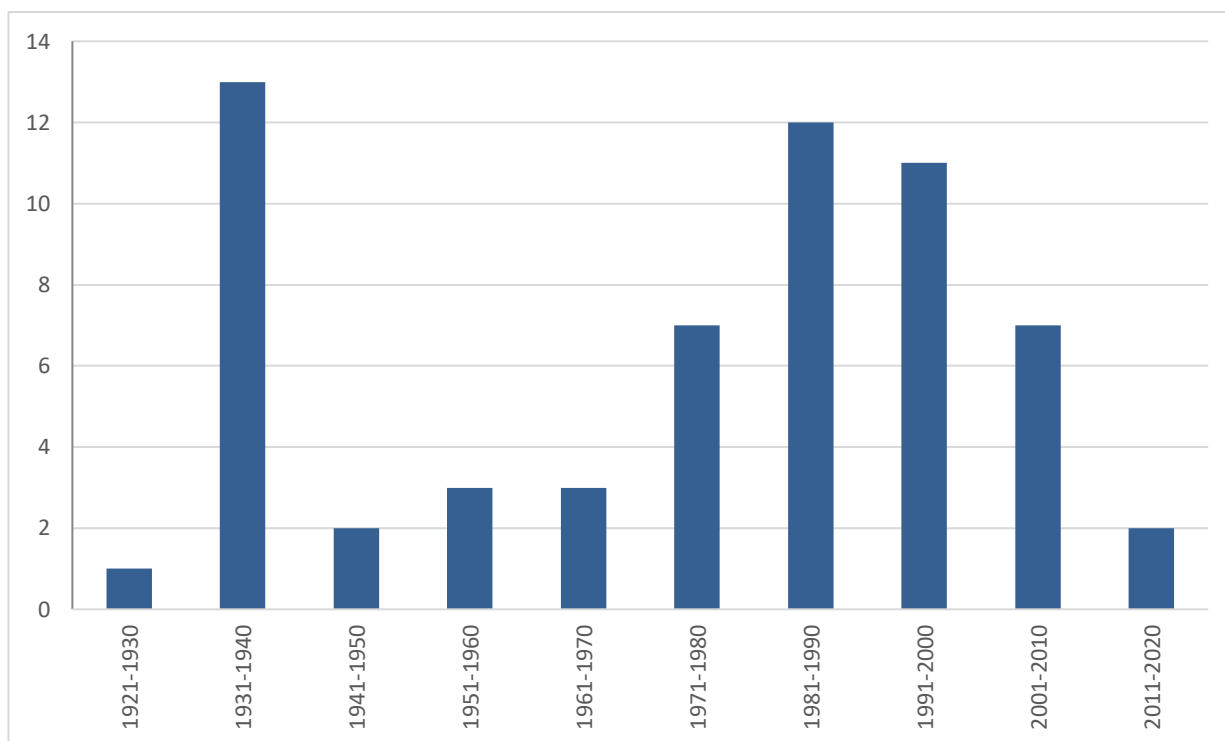
Πίνακας 1: Έτος ίδρυσης ορειβατικών συλλόγων πριν το 1940

ΕΟΣ ΑΘΗΝΩΝ	1927
ΕΟΣ ΠΑΤΡΩΝ	1928
ΕΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1930
ΕΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	1931
ΕΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	1931
ΕΣΟΧΑ ΑΙΓΙΟΥ	1932-1955
ΕΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1932
ΕΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ	1932
ΕΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1936
ΕΟΣ ΒΟΛΟΥ	1936
ΕΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	1937
ΕΟΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	1937
ΕΟΣ ΛΑΜΙΑΣ	1938
ΕΟΣ ΔΡΑΜΑΣ	1939

Είναι πραγματικά σημαντική η ορειβατική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Από το 1927 και για πάνω από μια δεκαετία οι άνθρωποι οργανώνονται σε ομάδες και προσπαθούν να διασχίσουν τα βουνά της περιοχής τους στην αρχή και σε όλη την επικράτεια αργότερα. Ενδεικτικά αναφέρουμε πως σύμφωνα με τα αρχεία της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας και Αναρρίχησης η απόφαση για τη δημιουργία του πρώτου ορειβατικού συνδέσμου πάρθηκε στην κορυφή του Ολύμπου από 24 Έλληνες, Γάλλους και Ελβετούς ορειβάτες το Σεπτέμβριο του 1927.

Όπως ήταν αναμενόμενο τη δεκαετία του 1940-1950 σταματά η δημιουργία συλλόγων τα πρώτα χρόνια, εξαιτίας του πολέμου. Στα τέλη αυτής της δεκαετίας, ιδρύονται οι σύλλογοι Π.Ο.Α.

Αθηνών 1949 και Σ.Χ.Ο. Βέροιας 1950. Από το 1975 και μετά αρχίζει η αύξηση των σωματείων με κορύφωση τη περίοδο του 1980-2000 όπως φαίνεται και στο **Διάγραμμα 1**.

Διάγραμμα 1. Χρονολογίες ίδρυσης ορειβατικών σωματείων ανά δεκαετία

Είναι η περίοδος που ορειβασία ανθεί στη χώρα μας, και μέσω των ορειβατικών συλλόγων και της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού δίνονται χρήματα στα σωματεία, για τη προώθηση της ορειβασίας γενικότερα. Για πρώτη φορά αρχίζουν να κατασκευάζονται τεχνητές αναρριχητικές πίστες 1987, ουσιαστικά τοίχος από μπετόν με αυτοσχέδια πιασίματα (Ορειβατική Λέσχη Θεσσαλονίκης). Το «μικρόβιο» των αγώνων και του πρωταθλητισμού έχει ξεκινήσει.

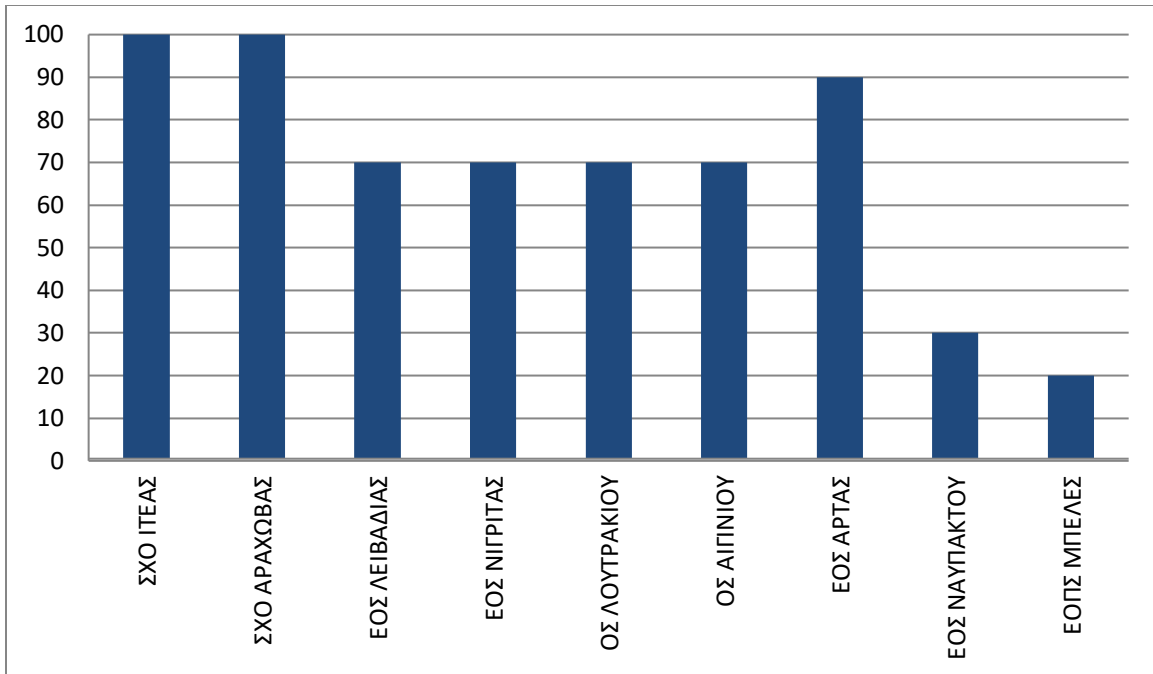
3.3.2 Εγγεγραμμένα μέλη σωματείων

Με αυτό το ερώτημα δίνεται η δυνατότητα να καταγραφούν οι άνθρωποι που ασχολούνται με την ορειβασία. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως ο πληθυσμός των μελών που είναι εγγεγραμμένα σε έναν σύλλογο δεν είναι και ο πραγματικός αριθμός των ενεργών μελών. Στα **Διαγράμματα 2, 3, 4 και 5** φαίνεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών ανά σωματείο. Για μεγαλύτερη ακρίβεια κρίθηκε σκόπιμο να χωρίσουμε τα σωματεία σε ομάδες .

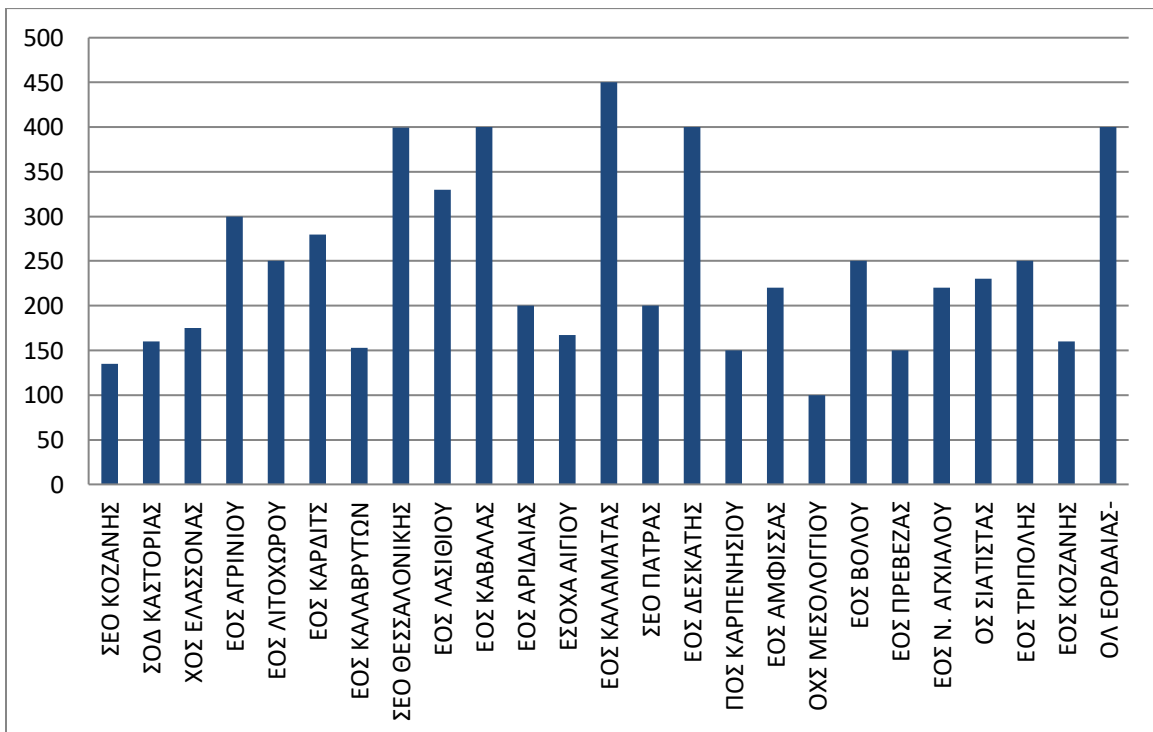
Όπως παρατηρείται από τα διαγράμματα οι πολυπληθέστεροι σύλλογοι είναι αυτοί των μεγάλων αστικών κέντρων, γεγονός που φανερώνει πως το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνεται εκεί λόγω πληθυσμού. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί πως ο μεγαλύτερος σε αριθμό μελών είναι ο Ε.Ο.Σ. Αθηνών με 10.000 μέλη, που είναι και ο πρώτος σύλλογος που ιδρύθηκε στη χώρα μας. Στη συνέχεια μέσα από τα διαγράμματα υπολογίστηκε αθροιστικά ο συνολικός αριθμός των ενεργών μελών όλων των σωματείων. Ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε **58.444** μέλη. Ο συνολικός αυτός αριθμός των εγγεγραμμένων μελών αφορά τα 61 σωματεία που πήραν μέρος στην έρευνα.

Για να γίνει κανείς μέλος σε ένα ορειβατικό σωματείο χρειάζεται πέρα από την αγάπη του για τη φύση και τα βουνά, να πληρώνει μια ετήσια συνδρομή που διαμορφώνεται από το ποσό των δέκα (10) ευρώ ετησίως έως τα σαράντα (40) ευρώ, ανάλογα με τη δυναμικότητα και τις ανάγκες του συλλόγου. Τα χρήματα της συνδρομής συνήθως καλύπτουν τα έξοδα των κτηρίων που εγκαθίσταται κάθε ορειβατικό σωματείο ή για εξοπλισμό ορειβασίας-αναρρίχησης που διατίθεται στα μέλη του μέσω δανειστικής αποθήκης. Εάν λοιπόν κάποιο μέλος δεν είναι οικονομικά ενήμερο για πάνω από δύο χρόνια συνήθως σε πρώτη φάση γίνεται μια επικοινωνία και ή τακτοποιεί τις ταμειακές του υποχρεώσεις ή διαγράφεται από μέλος. Κάποια σωματεία έχουν σύστημα αυτόματης διαγραφής μετά το πέρας των δύο, τριών ή πέντε ετών.

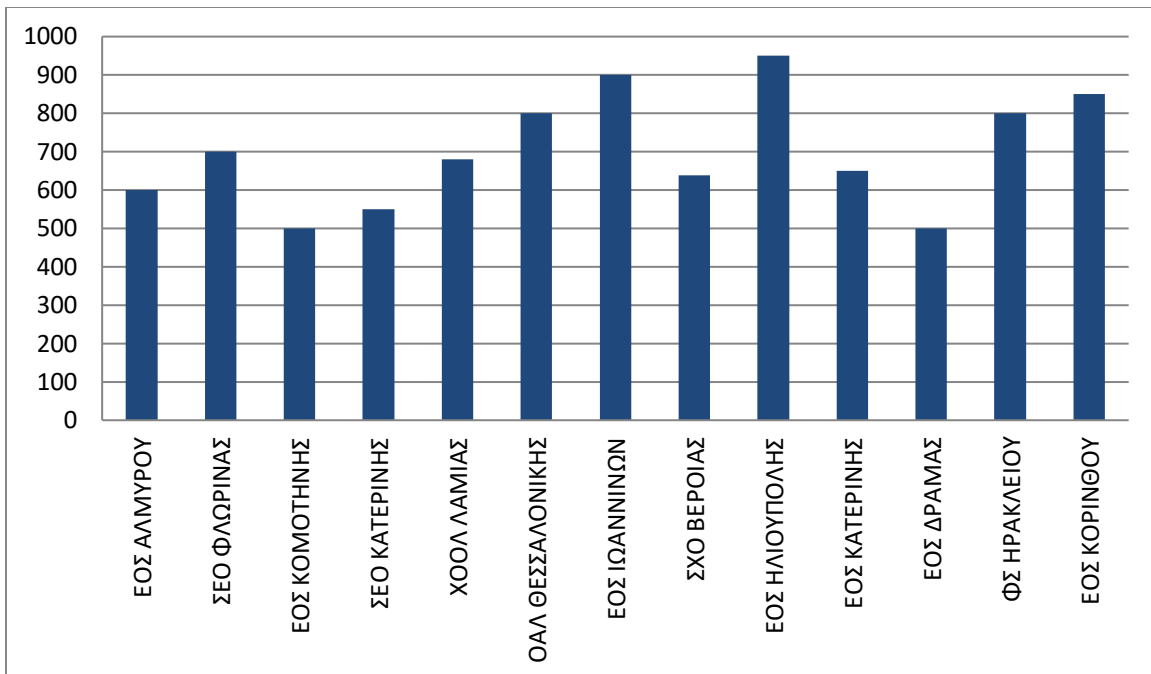
Γι αυτό το λόγο θεωρήθηκε σκόπιμο πέρα από τον αριθμό των εγγεγραμμένων μελών που όπως αναφέραμε δεν αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα, να καταγραφεί ο αριθμός των ενεργών μελών των σωματείων. Ενεργά είναι τα μέλη που είναι ταμειακώς ενημερωμένα, συμμετέχουν στις δράσεις των σωματείων, παίρνουν μέρος στις συνελεύσεις και μπορούν να συμμετάσχουν στις εκλογές του σωματείου τους.

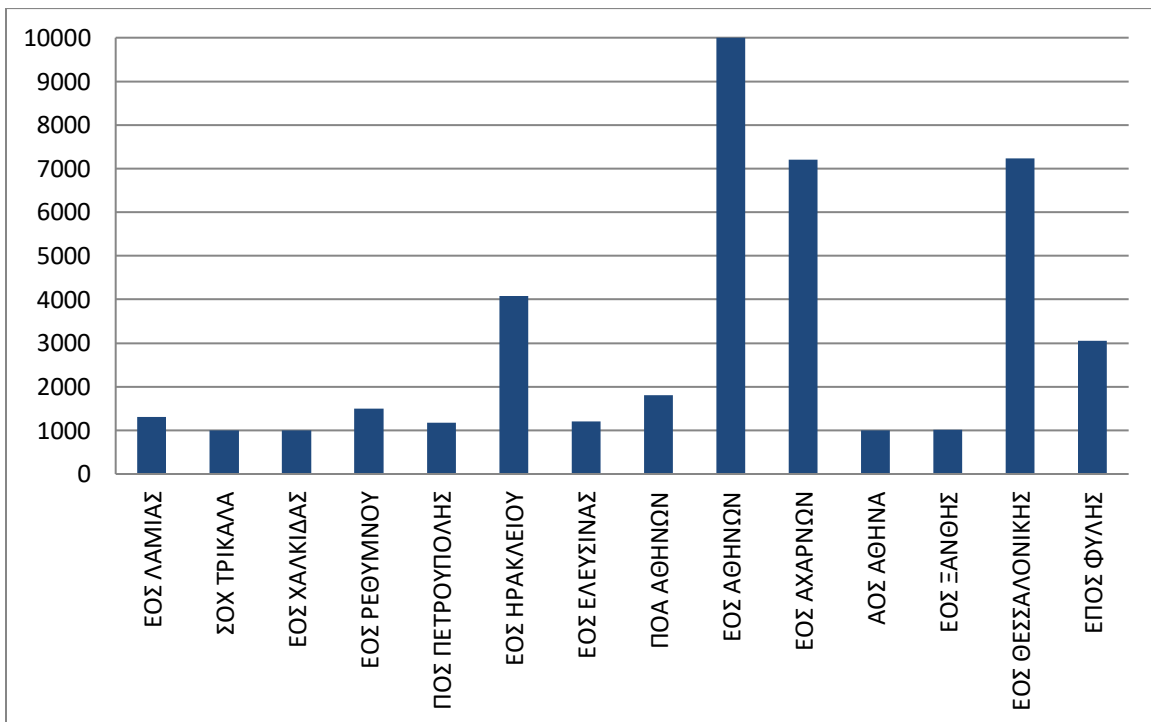
Διάγραμμα 2. Σωματεία με αριθμό μελών ως 100

Διάγραμμα 3. Σωματεία με αριθμό μελών έως 500

Διάγραμμα 4. Σωματεία με αριθμό μελών έως 1000

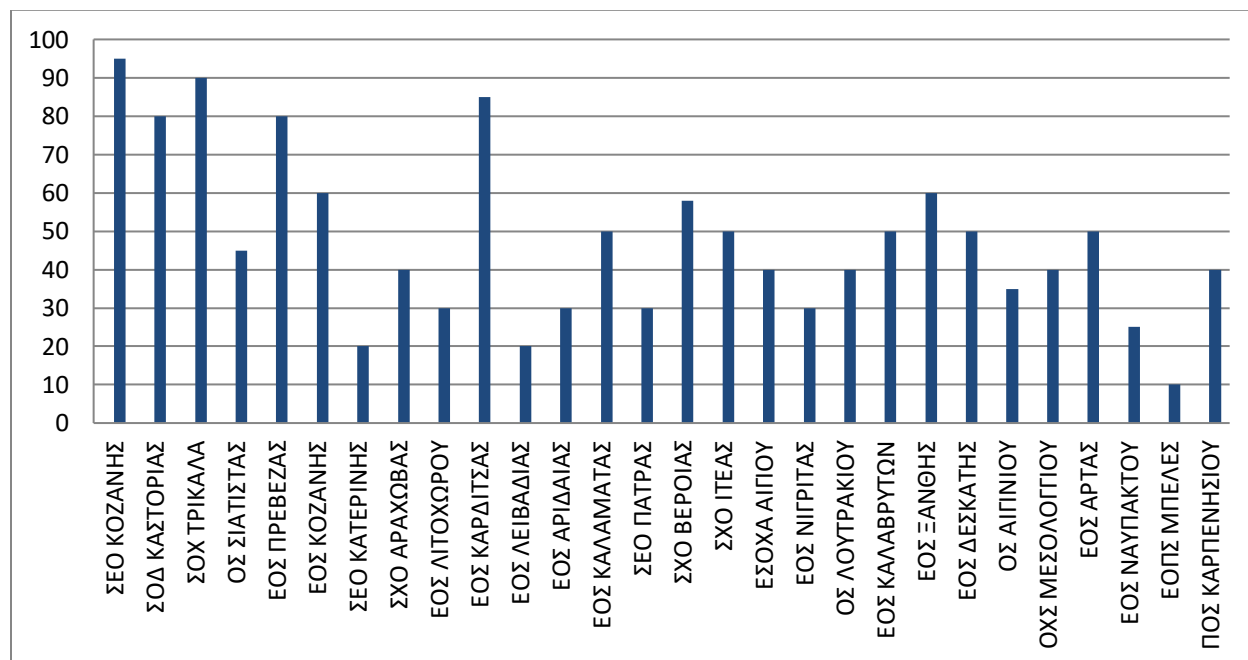

Διάγραμμα 5. Σωματεία με αριθμό μελών πάνω από 1000

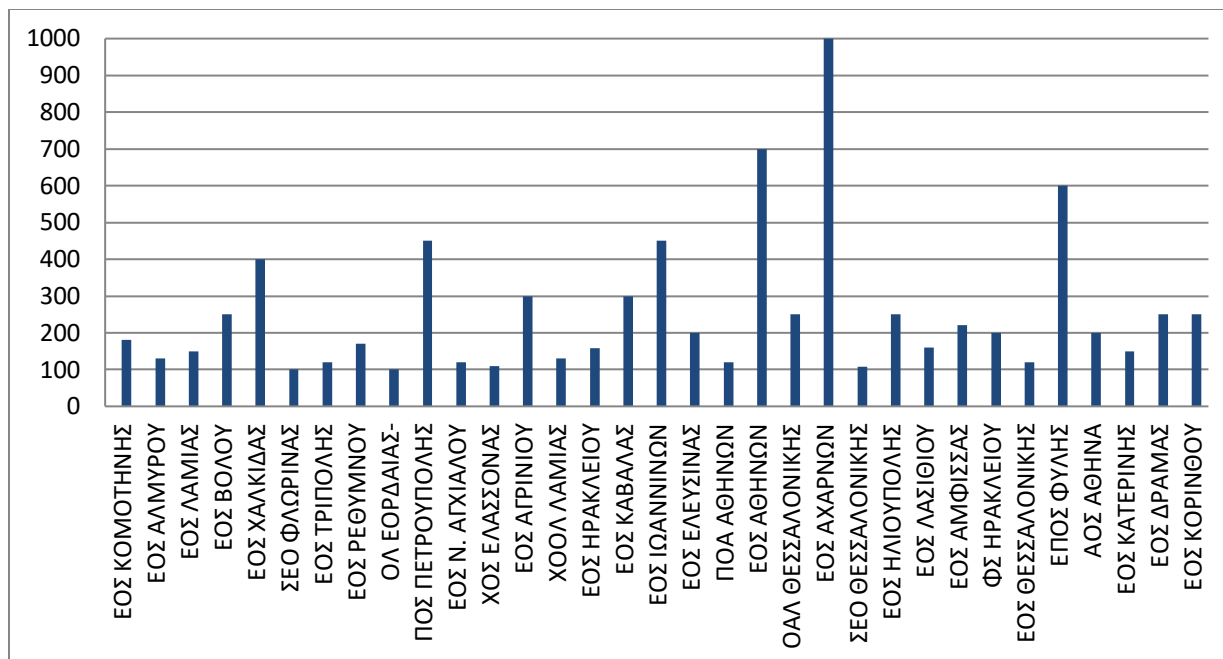
3.3.3 Ενεργά μέλη

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω παρατηρούμε ότι ο αριθμός των **ενεργών μελών** είναι πολύ μικρότερος από τον αριθμό των μελών κάθε σωματείου. Με αυτό τον τρόπο γίνεται εμφανές ότι είναι πολύ λιγότεροι οι άνθρωποι που ανεβαίνουν τα βουνά συστηματικά και άρα μπορούν να θεωρηθούν «ορειβάτες». Όπως είναι φυσικό έτσι και στην ορειβασία κάποιιοι ξεκινούν αλλά εγκαταλείπουν και κάποιιοι πιθανόν να δραστηριοποιούνται αυτόνομα μόλις αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις από την συμμετοχή τους σε έναν ορειβατικό σύλλογο. Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων ένα μεγάλο μέρος συμμετεχόντων εξέφρασε την άποψη-παράπονο, πως αρκετά μέλη εγγράφονται στο σύλλογο για να πάρουν μέρος σε κάποια σχολή, να μάθουν τις βασικές αρχές κίνησης και ασφάλειας στους ορεινούς όγκους-βράχια και αφού περάσουν τις εξετάσεις και πάρουν το δίπλωμά τους δεν εμφανίζονται ξανά στο σωματείο τους.

Στα **Διαγράμματα 6** και **7** παρουσιάζονται οι αριθμοί των ενεργών μελών. Όπως παρατηρείται εξάγεται ένα πολύ σημαντικό συμπέρασμα.

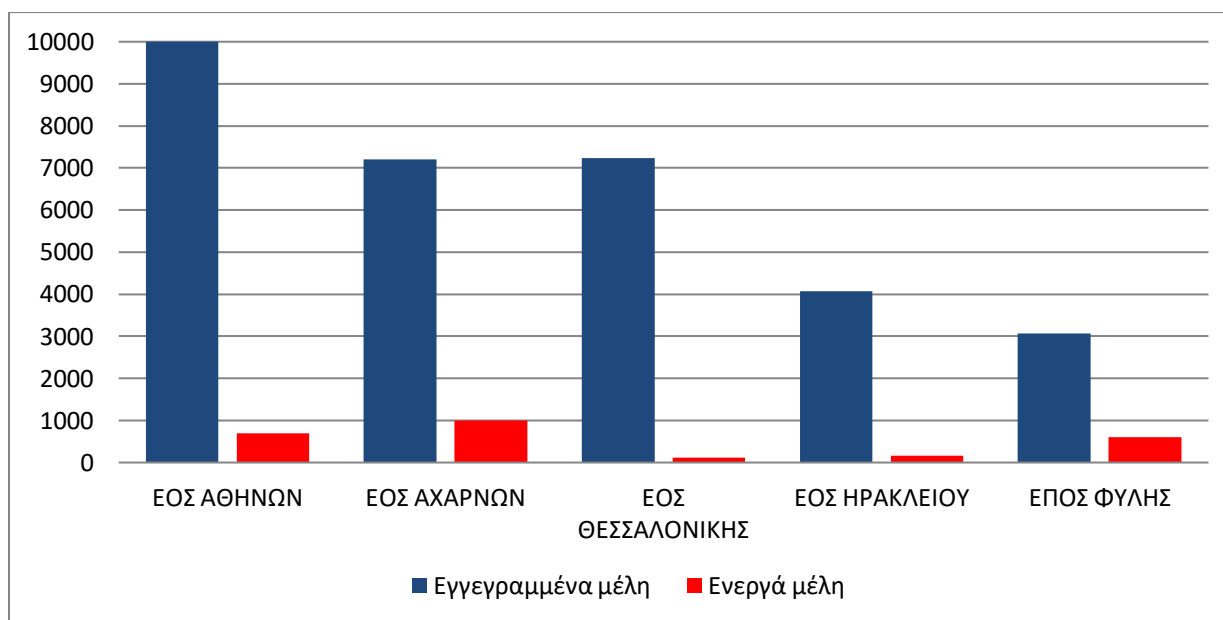

Διάγραμμα 6. Σύλλογοι με ενεργά μέλη έως 100

Διάγραμμα 7. Ενεργά μέλη σωματείων από 100 και πάνω

Τα ενεργά μέλη είναι πολύ λιγότερα από τα εγγεγραμμένα μέλη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής μεγάλης διαφοράς αποτελεί ο Ε.Ο.Σ. Αθηνών που ενώ τα εγγεγραμμένα μέλη αγγίζουν το εκπληκτικό νούμερο των 10.000, τα ενεργά είναι μόλις 700. Τέτοιες μεγάλες αποκλίσεις παρατηρήθηκαν κυρίως στα μεγάλα σωματεία. Ενδεικτικά στο **Διάγραμμα 8** παρουσιάζονται οι πέντε μεγαλύτεροι σύλλογοι με τα εγγεγραμμένα μέλη και τα ενεργά.

Διάγραμμα 8. Σύγκριση εγγεγραμμένων-ενεργών μελών των 5 μεγαλύτερων συλλόγων

Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται στους περισσότερους ορειβατικούς συλλόγους με εξαίρεση στους Ε.Ο.Σ Βόλου, Ε.Ο.Σ Άμφισσας και Ε.Ο.Σ. Αγρινίου όπου ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών είναι ίσος με τον αριθμό των ενεργών μελών. Αυτό μπορεί να συμβεί σε συλλόγους με μικρό αριθμό μελών που δεν ξεπερνά συνήθως τα 300 μέλη. Στο σημείο αυτό αξίζει να τονισθεί πως λόγω αυτού του φαινομένου, σύλλογοι που θεωρούνται μικροί τελικά έχουν περισσότερα ενεργά μέλη και άρα μεγαλύτερη δυναμική και παρουσία στο χώρο της ορειβασίας.

Για αυτό το λόγο θεωρήσαμε σκόπιμο να υπολογίσουμε τα **ενεργά μέλη** των σωματείων. Από τα διαγράμματα προκύπτει πως το σύνολο των **ενεργών μελών** είναι **9.729**. Αυτό σημαίνει ουσιαστικά πως από τα μέλη των σωματείων μόλις το **1/6** είναι ενεργό, γεγονός που φανερώνει πως ο αριθμός των ορειβατών που ανήκουν σε ορειβατικά σωματεία, τελικά δεν είναι και τόσο μεγάλος στη χώρα μας.

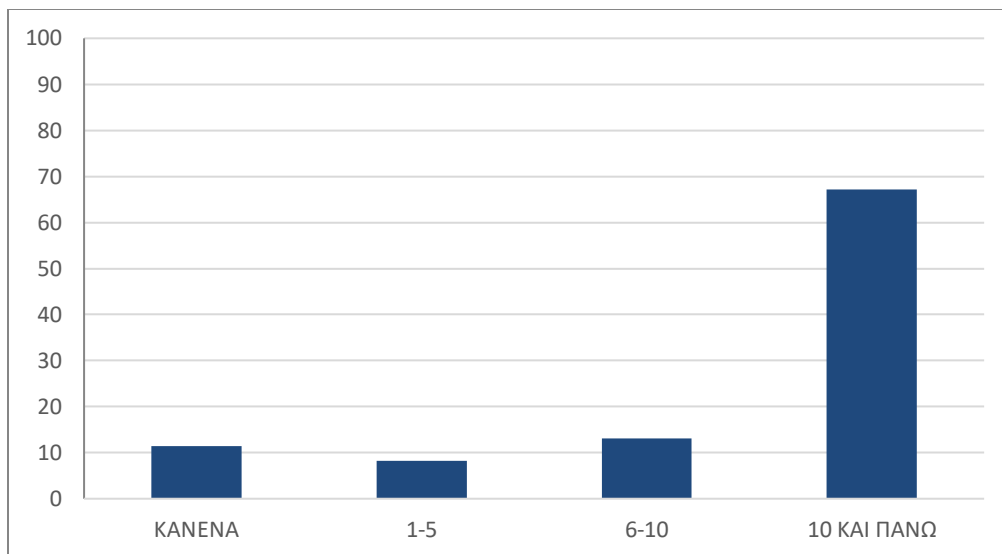
3.3.4 Τρέχουσα τάση ανάπτυξης των ορειβατικών συλλόγων στην Ελλάδα

Η χρονιά αυτή αποτέλεσε μία χρονιά **ιδιαίτερη** καθώς βγήκαμε από δύο χρόνια περιοριστικών μέτρων μετά τη πανδημία. Στο σημείο αυτό ερευνάται η τάση των ανθρώπων για διεξόδους σε ορεινές δραστηριότητες. Οι ορειβατικοί σύλλογοι είναι ο πιο εύκολος και άμεσος τρόπος να έρθει κανείς σε επαφή με βουνά και να κινηθεί σε αυτά με ασφάλεια. Χαρακτηριστικό δε είναι ότι ορειβατικά σωματεία μπορεί να συναντήσει κανείς ανά την επικράτεια σε πολλά διαφορετικά μέρη. Σύμφωνα λοιπόν με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι εγγραφές ήταν πολλές το διάστημα αυτό. Περίπου ένα 90% συνολικά είχε μεταβολή στον αριθμό μελών του και μόνο ένα ποσοστό του 10% δεν παρατήρησε εγγραφές νέων μελών (**Διάγραμμα 9**).

Στον **Πίνακα 2** που ακολουθεί φαίνονται λεπτομερώς τα σωματεία και οι εγγραφές τους. Σε γενικές γραμμές οι περισσότεροι σύλλογοι αύξησαν τον αριθμό των μελών τους τη χρονιά 2021-2022. Ωστόσο λόγω της δομημένης μορφής του ερωτηματολογίου, δεν μπορεί να καταγραφεί ο πραγματικός αριθμός των εγγραφών τη συγκεκριμένη περίοδο. Για παράδειγμα ο Ε.Ο.Σ. Αχαρνών μόνο για εκείνη τη περίοδο είχε 200 εγγραφές όπως μου ανέφερε η πρόεδρος του σωματείου. Το πόσα τελικά από αυτά τα μέλη θα παραμείνουν ενεργά δε μπορεί να αποσαφηνιστεί. Ο αριθμός μελών των ορειβατικών συλλόγων μεταβάλλεται στη διάρκεια των ετών με νέες εγγραφές, διαγραφές παλιών μελών και είναι αποτέλεσμα πολλών παραμέτρων.

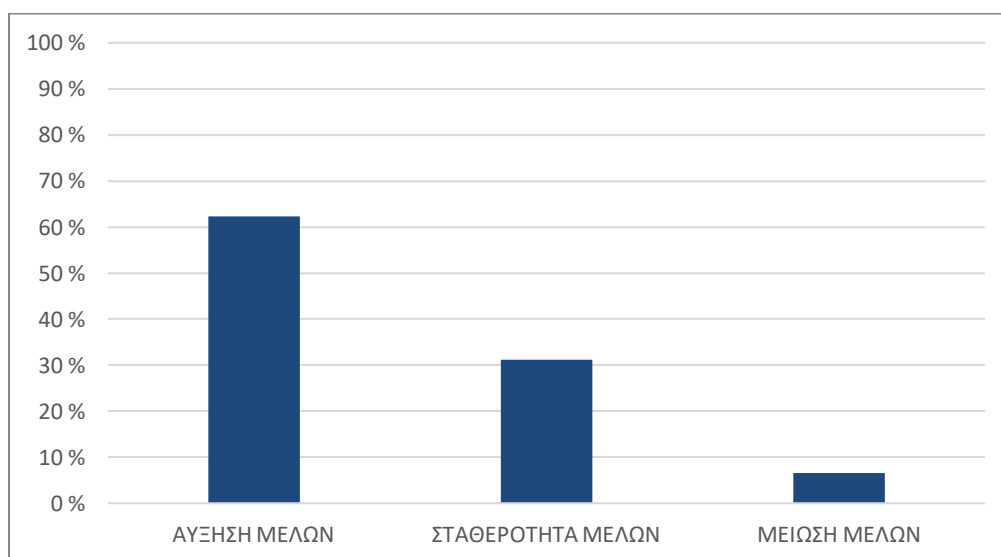
Πίνακας 2. Κατάταξη ομάδων ανάλογα με τις εγγραφές νέων μελών τη χρονιά 2021-2022

ΚΑΜΜΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΕΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ, ΕΟΣ ΔΕΣΚΑΤΗΣ, ΕΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ, ΕΟΣ ΝΙΓΡΙΤΑΣ, ΕΟΣ Ν. ΑΓΧΙΑΛΟΥ,ΣΕΟ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ, ΟΣ ΑΙΓΙΝΙΟΥ
ΑΠΟ 1-5 ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ	ΕΟΣ ΒΟΛΟΥ, ΕΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ, ΣΕΟ ΠΑΤΡΩΝ,ΣΧΟ ΒΕΡΟΙΑΣ,ΕΟΠΣ ΜΠΕΛΕΣ
ΑΠΟ 6-10 ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ	ΕΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ, ΕΟΣ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ,ΣΧΟ ΑΡΑΧΩΒΑΣ, ΕΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ, ΕΟΣ ΑΡΙΔΑΙΑΣ, ΕΣΟΧΑ ΑΙΓΙΟΥ, ΕΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ
ΑΠΟ 10 ΚΑΙ ΠΑΝΩ ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ	ΕΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ, ΕΟΣ ΛΑΜΙΑΣ, ΣΕΟ ΚΟΖΑΝΗΣ, ΣΟΔΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΣΟΧ ΤΡΙΚΑΛΑ, ΕΟΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ, ΣΕΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ, ΟΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ, ΕΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ, ΕΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ, ΕΟΣΚΟΜΟΤΗΝΗΣ, ΕΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ, ΟΛ ΕΟΡΔΑΙΑΣ, ΠΟΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ, ΧΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ, ΕΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ, ΧΟΟΛ ΛΑΜΙΑΣ, ΕΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΟΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΕΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΕΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΕΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ, ΠΟΑ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΟΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΣΧΟ ΙΤΕΑΣ ΕΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ, ΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ, ΑΟΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΣΕΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΕΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ, ΕΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΕΟΣ ΔΡΑΜΑΣ, ΕΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΟΧΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ, ΕΟΣ ΑΡΤΑΣ, ΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΠΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, ΕΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΕΠΟΣ ΦΥΛΗΣ

Διάγραμμα 9. Εγγραφές νέων μελών 2021-2022

Όπως ήταν αναμενόμενο μετά την περίοδο της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων ένα μέρος των ανθρώπων είχε την ανάγκη να στραφεί περισσότερο στα βουνά και γενικότερα στη φύση. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες εξέφρασαν την άποψη ότι τα νέα μέλη εκείνης της χρονιάς αδημονούσαν για τις εξορμήσεις και συμμετείχαν με περίσσιο ενδιαφέρον στις πεζοπορικές διαδρομές. Η δίψα των ανθρώπων για να ξεφύγουν από την καθημερινότητα και τις δύσκολες στιγμές που πέρασαν το τελευταίο διάστημα, τους έκανε να στραφούν στους ορειβατικούς συλλόγους αναζητώντας διέξοδο.

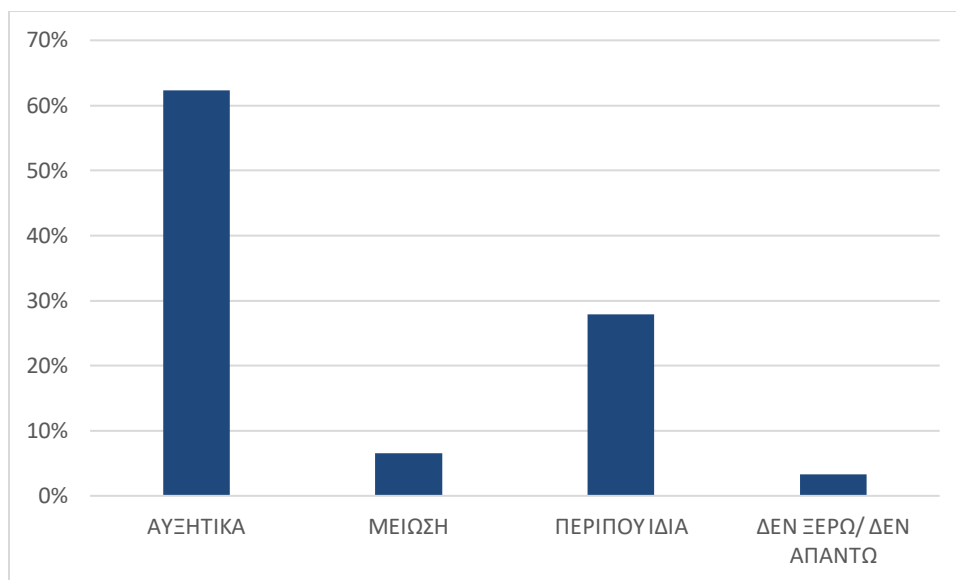
Διάγραμμα 10. Πορεία μελών τα τελευταία χρόνια

Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να αυξηθεί ο αριθμός των μελών στο μεγαλύτερο μέρος των σωματείων (**Διάγραμμα 10**). Ένα ποσοστό της τάξης του 30% περίπου δεν είχε μεταβολές στον αριθμό μελών, και αυτό εξηγείται διότι αν και υπήρχαν νέες εγγραφές, ο αριθμός των μελών παραμένει ο ίδιος επειδή υπάρχουν και διαγραφές μελών αντίστοιχα. Τέλος ένα μικρό ποσοστό (μικρότερο από 10%) παρατήρησε μείωση στα μέλη του. Είναι άξιο αναφοράς το γεγονός ότι κατά την περίοδο της πανδημίας αρκετοί σύλλογοι παρέμειναν ανενεργοί και κάποιοι αποδυναμώθηκαν με αποτέλεσμα να απορροφηθούν από κάποιους άλλους μεγαλύτερους ή και να διαλυθούν (ΕΟΣ Προσοτσάνης).

3.3.5 Τάσεις μελών στην επόμενη πενταετία

Σε συνέχεια του παραπάνω ερωτήματος θέλαμε να δούμε αν αυτό που συνέβη τη χρονιά 21-22 θα μπορούσε να συνεχιστεί. Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων εξέφρασε **τη πίστη για ανοδική πορεία στον αριθμό των μελών**. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε πως οι συμμετέχοντες δεν έχουν εμπειρία μόνο ως ορειβάτες αλλά και ως μέλη διοικητικών συμβουλίων των σωματείων, γεγονός που καθιστά την άποψή τους ιδιαίτερης βαρύτητας. Κάποιοι δε, εξέφρασαν την άποψη πως είναι προσωπικό τους στοίχημα η αύξηση των μελών του σωματείου τους, στο οποίο έχουν τη τιμή να προεδρεύουν.

Στα ορειβατικά σωματεία, από τη στιγμή που έχουν εθελοντικό χαρακτήρα η έννοια της προσφοράς παίζει σημαντικό και πρωταρχικό ρόλο. Μπορεί να μην υπάρχουν χρηματικές αμοιβές αλλά οι στιγμές δόξας ή επαίνου για τα εκάστοτε συμβούλια αποτελεί πάντα ένα κίνητρο. Έτσι το κάθε διοικητικό συμβούλιο προσπαθεί να ανταπεξέρχεται στο ρόλο του και να κάνει για τα μέλη του το καλύτερο δυνατό.

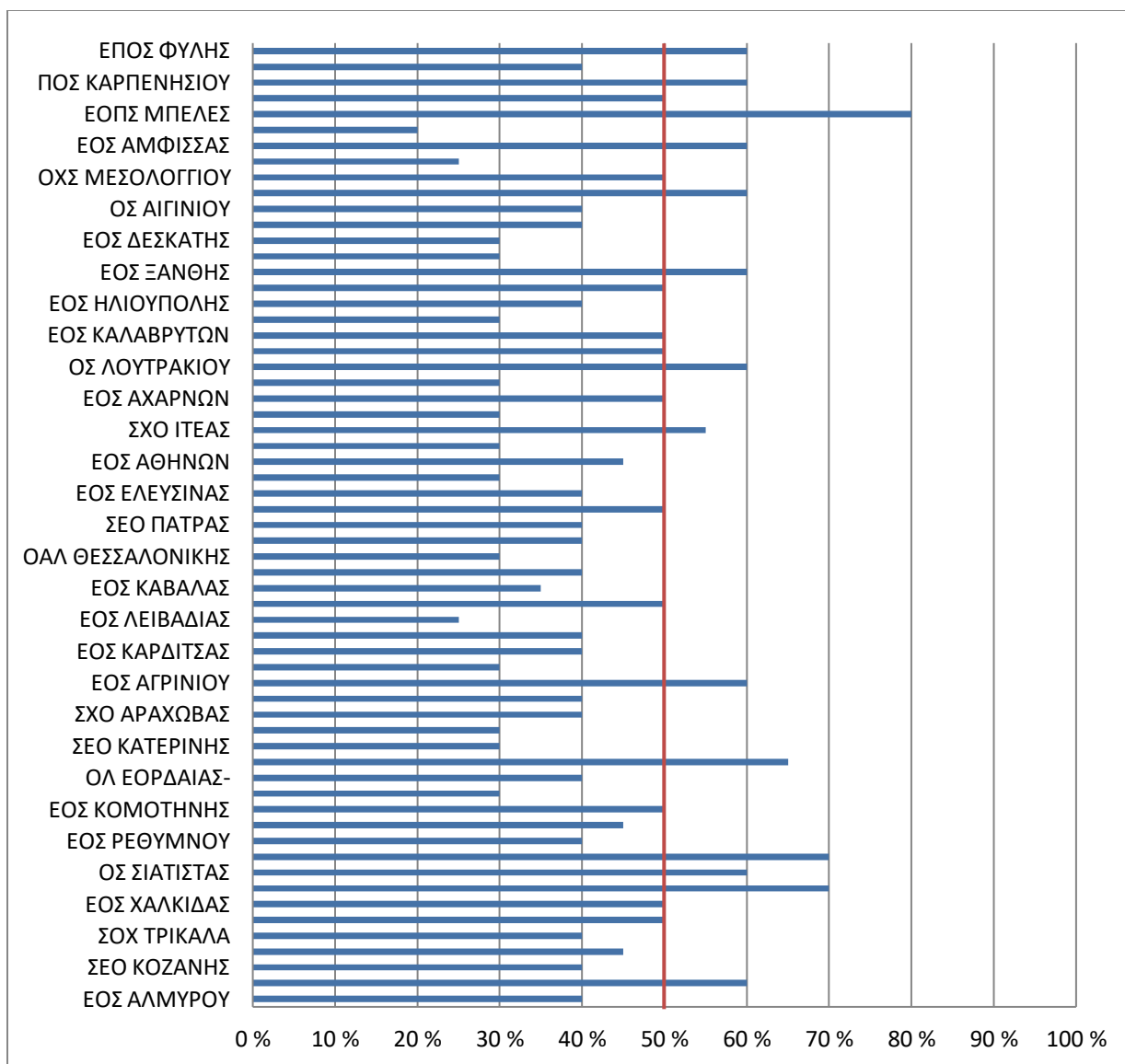
Διάγραμμα 11. Εκτιμήσεις για τον αριθμό των μελών στην επόμενη πενταετία

Όπως παρατηρείται και από το **Διάγραμμα 11** αποτυπώνεται ξεκάθαρα οι τάσεις και αυτό που φαίνεται είναι να κυριαρχούν οι θετικές εκτιμήσεις για αύξηση των μελών. Εάν το μέλλον των σωματείων είναι οι άνθρωποι, τα μέλη τους, τότε τα περισσότερα σωματεία, εκτιμούν ότι θα αυξήσουν τη δυναμικότητα τους, πράγμα πολύ ενθαρρυντικό για το μέλλον της ορειβασίας στη χώρα μας. Μεγαλύτερος πληθυσμός σε ένα σύλλογο σημαίνει περισσότερο έμπειροι ορειβάτες στα βουνά και μάλιστα ορειβάτες ικανοί να ηγηθούν μιας ομάδας, να οργανώσουν μια πεζοπορία, να διδάξουν τις αρχές της ορειβασίας σε νεότερους και γενικότερα να εξελίξουν το άθλημα της ορειβασίας στη χώρα μας.

Ένα σημείο που πρέπει θεωρώ να αναφερθεί είναι πως το μικρό ποσοστό που θεωρεί ότι ο αριθμός μελών μειώνεται, το απέδωσε σε αυτόνομες ομάδες που δημιουργούνται μέσω εφαρμογών στο διαδίκτυο, χωρίς την επιβάρυνση της ετήσιας συνδρομής.

3.3.6 Καταγραφή ποσοστών γυναικείων ενεργών μελών

Στην προσπάθεια να αποσαφηνίσουμε πως η ορειβασία δεν είναι μόνο δραστηριότητα των ανδρών, όπως ίσχυε παλιότερα, αλλά στα ορειβατικά σωματεία πλέον υπάρχει και ένα πλήθος γυναικών, καταγράψαμε το ποσοστό γυναικών ανά σωματείο (**Διάγραμμα 12**).

Διάγραμμα 12. Ποσοστά γυναικών στα σωματεία

Στα αποτελέσματα της έρευνας φαίνεται πως ο γυναικείος πληθυσμός μπαίνει δυναμικά στην δραστηριότητα της ορειβασίας. Και μάλιστα σε αρκετούς συλλόγους ο πληθυσμός είναι ίδιος για γυναίκες και άντρες (Ε.Ο.Σ Βόλου, Ε.Ο.Σ. Χαλκίδας, Ε.Ο.Σ. Ηρακλείου, Ε.Ο.Σ. Ιωαννίνων, Ε.Ο.Σ. Αχαρνών, Ε.Ο.Σ. Καλαβρύτων, Ε.Ο.Σ. Λασιθίου, Ο.Χ.Σ Μεσολογγίου, Φ.Σ. Ηρακλείου, Α.Ο.Σ. Αθήνας).

Αξιοσημείωτο είναι πως στα σωματεία Ε.Ο.Σ. Ρεθύμνου, Ε.Ο.Σ Πρέβεζας, Ε.Ο.Σ. Ελευσίνας, Ε.Ο.Σ Αργινίου και Ε.Ο.Σ. Λαμίας **υπερτερούν** σε πληθυσμό οι γυναίκες. Οι ερωτώμενοι απάντησαν με βάση τα ενεργά μέλη και όχι τα εγγεγραμμένα. Αν λοιπόν αναλογιστεί κανείς τον Ε.Ο.Σ. Ρεθύμνου με πληθυσμό ενεργών μελών 170 τότε οι γυναίκες είναι 102 και οι άντρες 68. Στον Ε.Ο.Π.Σ. Μπέλες στον οποίον τα ενεργά μέλη είναι μόλις 10, ο πρόεδρος μου

εξομολογήθηκε πως η αναλογία είναι 2 άντρες και 8 γυναίκες. Συμπερασματικά μέσα από το ποσοστό των γυναικών ανά σωματείο και τον ενεργό αριθμό μελών του, υπολογίστηκε ο γυναικείος πληθυσμός σε **4.614**. Ένα ποσοστό της τάξης του **47,4%** είναι γυναίκες.

Η ορειβασία περιλαμβάνει μια σειρά από δραστηριότητες όπως πεζοπορία , αναρρίχηση βράχου, χιονοδρομία, ορειβατικό σκι, και πλέον από πολύ μικρές ηλικίες τα κορίτσια όπως και τα αγόρια παίρνουν μέρος σε σχολές που διοργανώνουν οι ορειβατικοί σύλλογοι. Αυτά αποτελούν τους εκκολαπτόμενους μελλοντικούς ορειβάτες, ανεξάρτητα από το φύλο τους. **Είναι λοιπόν φανερό, ότι έχουμε ήδη περάσει σε μια νέα εποχή που στα βουνά της χώρας συναντά κανείς γυναίκες το ίδιο συχνά με τους άντρες αν όχι και περισσότερες πολλές φορές, όπως φανερώνουν και τα στοιχεία που προέκυψαν.**

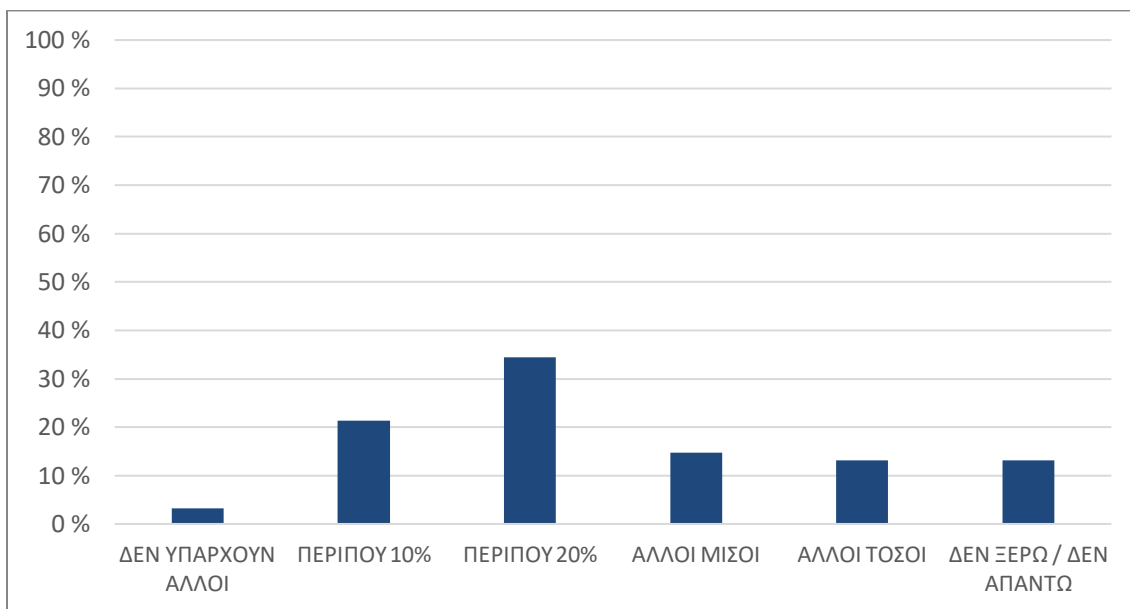
3.3.7 Εκτιμώμενος αριθμός ανθρώπων που κάνουν ορειβατικές δραστηριότητες χωρίς να εντάσσονται στους τοπικούς συλλόγους.

Στην προσπάθειά μας να καταγράψουμε τον πραγματικό αριθμό των ορειβατών στη χώρα μας το ερώτημα που θέσαμε στους προέδρους των ορειβατικών σωματείων ήταν αν κατά τη διάρκεια των εξορμήσεων τους στα βουνά της χώρας μας, συναντούσαν αυτόνομους ορειβάτες κι αν ήταν σε θέση να μπορέσουν κατά προσέγγιση να προσδιορίσουν ένα ποσοστό αυτών. Όπως φαίνεται από το **Διάγραμμα 13** καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αρκετοί άνθρωποι επιλέγουν να κινούνται αυτόνομα στο βουνό. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφέρουμε ότι σε κοντινούς προορισμούς από τις έδρες των συλλόγων γίνεται λόγος για επισκέπτες και όχι για ορειβάτες. Ειδικά τα σωματεία της Αθήνας ανέφεραν πως ειδικότερα στη Πάρνηθα πολλοί δεν είναι ορειβάτες αλλά επισκέπτες που απλά παίρνουν το τελεφερίκ που υπάρχει και φτάνουν στην κορυφή Μαυροβούνι.

Συνήθως αυτοί βέβαια ξεχωρίζουν από τον εξοπλισμό και την ενδυμασία που δεν είναι κατάλληλη για πεζοπορία. Για αυτό το λόγο ζήτησα από τους συμμετέχοντες να επικεντρωθούν όσο αυτό είναι εφικτό στους πεζοπόρους που τυχόν συναντούσαν.

Σύμφωνα λοιπόν με όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω οι απαντήσεις ποικίλουν από περιοχή σε περιοχή. Κάποιοι σύλλογοι δεν ήταν σε θέση να περιγράψουν το ποσοστό των ανθρώπων που συναντούν στο βουνό (12%), κάποιοι άλλοι έδωσαν ακριβές ποσοστό (10% και 20%) και κάποιοι θεώρησαν ότι ήταν οι μισοί (12%) ή ίσος αριθμός με τις δικές τους ομάδες.

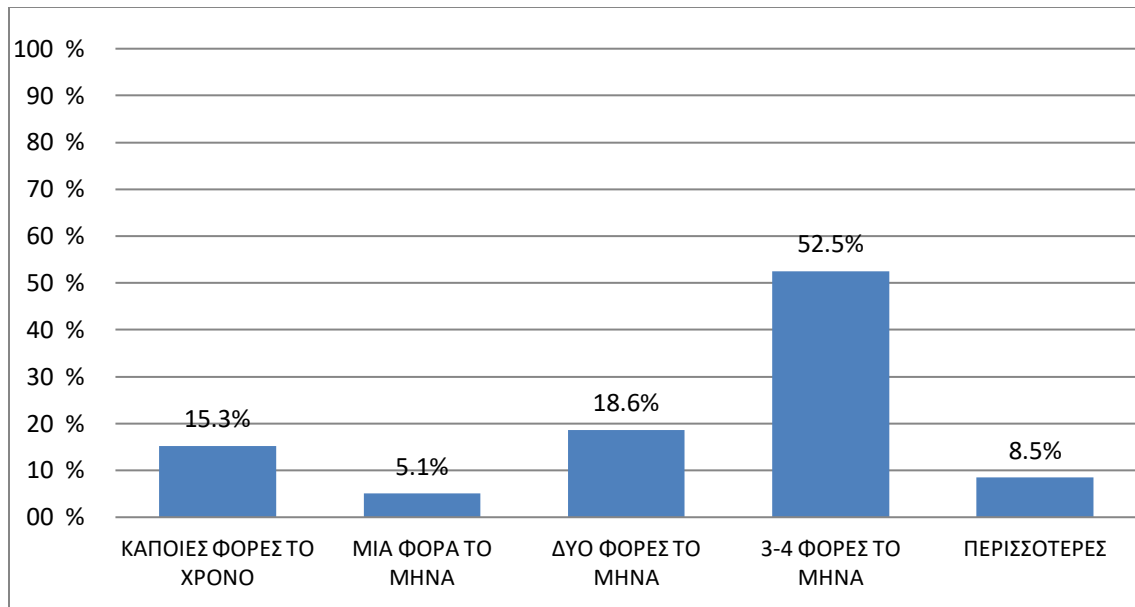
Συμπερασματικά είναι δύσκολο να υπολογιστεί ο ακριβής αριθμός των ανθρώπων που ασκούν ορειβατικές δραστηριότητες εκτός ορειβατικών συλλόγων/σωματείων. Μια πρώτη εκτίμηση από την έρευνα, αυτοί είναι της τάξης του 20-50%.

Διάγραμμα 13. Μη μέλη που ορειβατούν

3.3.8 Συχνότητα εξορμήσεων

Με το ερώτημα αυτό αποσκοπούσαμε στο να διαπιστώσουμε πόσο ενεργοί είναι οι σύλλογοι και πόσο τελικά ορειβατούν.

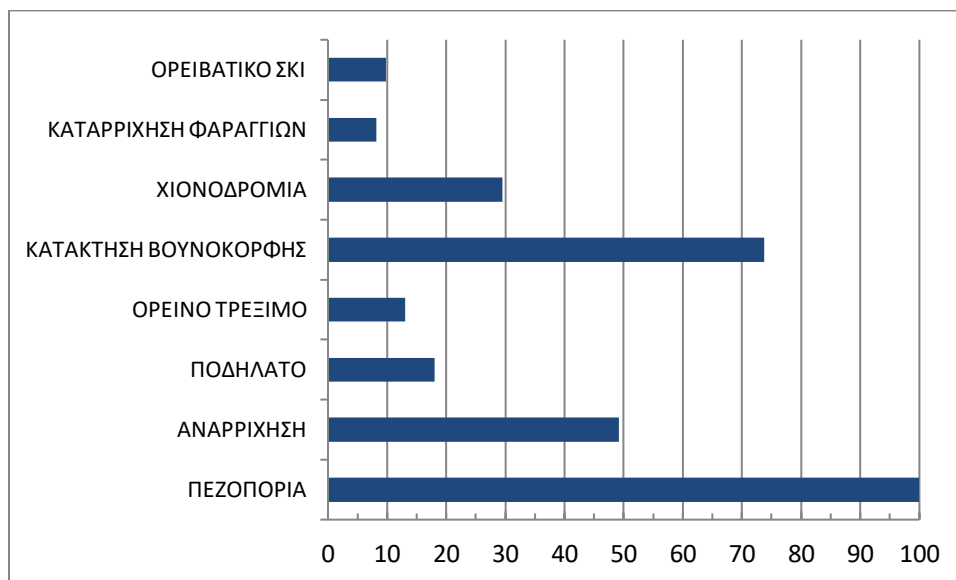

Διάγραμμα 14. Συχνότητα εξορμήσεων

Τα αποτελέσματα καταγράφονται στο **Διάγραμμα 14** και είναι ξεκάθαρο ότι πάνω από το 50% των ορειβατικών συλλόγων ασκούν τις ορειβατικές τους δραστηριότητες σχεδόν σε εβδομαδιαία βάση. Όπως ανέφεραν οι συμμετέχοντες κάθε Σαββατοκύριακο είτε οργανώνουν μονοήμερες εκδρομές με πορείες σε κάποιες κορυφές κοντά στον τόπο διαμονής είτε δύο ημερών αναβάσεις με διανυκτέρευση σε κάποιο ορειβατικό καταφύγιο (52%). Ένα ποσοστό της τάξης του (19%) πηγαίνει στο βουνό κάθε 15 μέρες και είτε πεζοπορεί, είτε αναρριχάται, ανάλογα με τη σύνθεση της ομάδας. Ένα πιο μικρό ποσοστό (6%) επιλέγει να δραστηριοποιείται μία φορά το μήνα καθώς οι υποχρεώσεις των μελών δεν επιτρέπουν τις εξορμήσεις σε συχνότερη βάση. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε πως υπάρχουν σωματεία που δραστηριοποιούνται σε καθημερινή βάση (8%) και είναι συνήθως αυτά που διαθέτουν αναρριχητική πίστα σε κλειστό χώρο, διασφαλίζοντας έτσι την προπόνηση μελών τους ανεξαρτήτως καιρικών συνθηκών. Τέλος υπάρχουν σωματεία που δραστηριοποιούνται κάποιες φορές το χρόνο (15%) και αυτό συμβαίνει **γιατί ασχολούνται περισσότερο με τη χιονοδρομία και το ορειβατικό σκι άρα εκ των πραγμάτων οι δράσεις τους είναι χειμερινές.** **Χ.Ο.** (Χιονοδρομικός Όμιλος και ακολουθεί το όνομα της περιοχής)

3.3.9 Ορειβατικές δραστηριότητες

Το ερώτημα αυτό έγινε με σκοπό να αποτυπωθούν οι δραστηριότητες των συλλόγων ως προς το είδος (**Διάγραμμα 15**). Στην ερώτηση αυτή οι ερωτηθέντες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν παραπάνω από μία δραστηριότητες

Διάγραμμα 15. Κατανομή δραστηριοτήτων των ορειβατικών συλλόγων

Με αυτό τον τρόπο αποτυπώθηκαν όλες οι δραστηριότητες των συλλόγων και παρατηρείται ότι κινούνται σε ένα ευρύ φάσμα. Η πεζοπορία είναι η πιο δημοφιλής δραστηριότητα, την οποία ασκούν όλα τα σωματεία, κι αυτό συμβαίνει γιατί είναι η πιο άμεση και εύκολη δραστηριότητα, χωρίς ειδικό εξοπλισμό και ειδικές γνώσεις και το σημαντικότερο μπορούν να συμμετέχουν άνθρωποι διαφόρων ηλικιών. Δεύτερη σε προτίμηση έρχεται η κατάκτηση κάποιας βουνοκορφής η οποία περιλαμβάνεται στα προγράμματα των συλλόγων αλλά σε πιο αραιά διαστήματα, καθώς απαιτεί πολύωρες αναβάσεις και συνήθως κάποια διανυκτέρευση σε ορειβατικό καταφύγιο. Ακόμη δραστηριότητες όπως η αναρρίχηση ή η χιονοδρομία, τα τελευταία χρόνια γίνονται όλο και πιο δημοφιλείς με τη τελευταία να απαιτεί ειδικές συνθήκες οι οποίες δεν είναι εύκολο να βρεθούν στη χώρα μας για μεγάλο χρονικό διάστημα (επάρκεια χιονοκάλυψης, μεσογειακό κλίμα κτλ). Εντούτοις, υπάρχουν χιονοδρομικά σωματεία (Χ.Ο.Κ.) που λειτουργούν κατά βάση τους χειμερινούς μήνες και εκπαιδεύουν τα μέλη τους. Επιπλέον μια σχετικά νέα δραστηριότητα που κερδίζει έδαφος είναι η καταρρίχηση φαραγγίων (canyoning) που περιλαμβάνει την κατάβαση μέσα από ποτάμια με ειδικό εξοπλισμό και αυξημένα μέτρα ασφαλείας.

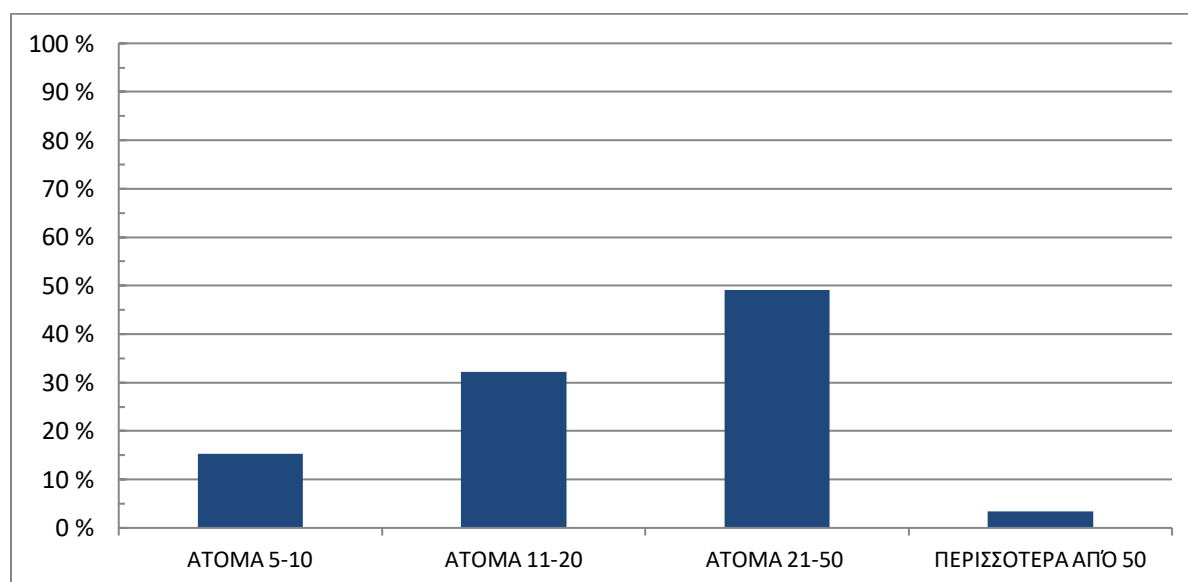
Επιπλέον συνηθισμένο τα τελευταία χρόνια είναι και το ορειβατικό σκι που ουσιαστικά επιτρέπει στον ορειβάτη την γρήγορη διάσχιση σε χιονισμένες πλαγιές. Μάλιστα τις τελευταίες δεκαετίες διοργανώνονται αγώνες ορειβατικού σκι τόσο σε πανελλήνιο όσο και σε παγκόσμιο

επίπεδο στους οποίους παίρνουν μέρος πολλά από τα μέλη των ορειβατικών σωματείων. Αλλά και το ποδήλατο βουνού (mountain bike) κερδίζει έδαφος.

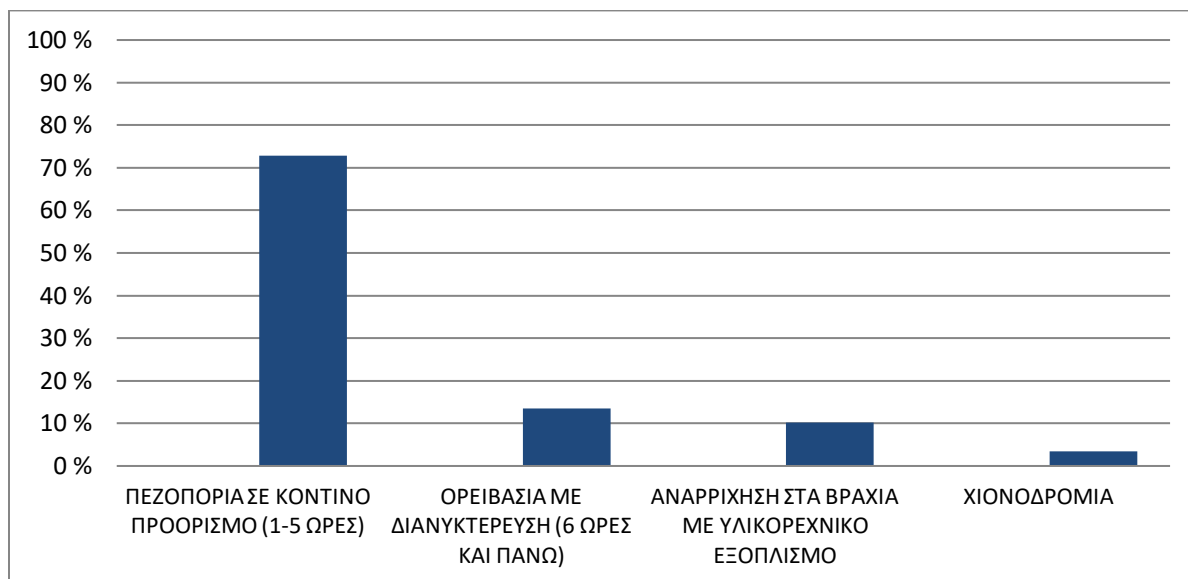
Τέλος, τον τελευταίο καιρό οι σύλλογοι έχουν αρχίσει να ασχολούνται με το ορεινό τρέξιμο. Κάποιες ορεινές περιοχές της Ελλάδας διοργανώνουν μία τουλάχιστον φορά τον χρόνο έναν ορεινό αγώνα τρεξίματος, με τον πιο ξακουστό, τον Olympus Marathon που διεξάγεται κάθε χρόνο το τελευταίο Σάββατο του Ιουνίου και φτάνει μέχρι και το υψόμετρο των 2.780 μέτρων. Ένας αγώνας που ξεκίνησε από τον Ε.Ο.Σ Λιτοχώρου και την ιδέα μελών του. Σήμερα ο αγώνας φιλοξενεί αθλητές από όλο τον κόσμο και συμβάλλει στην προβολή της ευρύτερης περιοχής.

3.3.10 Συμμετοχή μελών στις ορεινές εξορμήσεις και καταγραφή της συνηθέστερης δραστηριότητας

Η σκοπιμότητα των ερωτημάτων αυτών είναι να πάρουμε περισσότερες λεπτομέρειες για τη συμμετοχή των μελών στις εξορμήσεις του συλλόγου τους και σε ποια από αυτές συμμετέχουν πιο συχνά (**Διάγραμμα 16** και **17**). Το μεγαλύτερο ποσοστό των σωματείων (49%) δήλωσε πως στις εξορμήσεις συμμετέχουν από 21-50 άτομα. Μάλιστα κάποιοι ανέφεραν πως στις μακρινές πεζοπορίες γειμίζουν συνήθως ένα λεωφορείο και η ανάβαση περιλαμβάνει και διαμονή σε καταφύγια. Ένα ποσοστό 32% δήλωσε πως τα άτομα που συμμετέχουν κυμαίνονται από 11-20. Μικρές ομάδες που χωρίζονται σε μικρότερα γκρουπ ανάλογα με τη ταχύτητα με την οποία προωθούνται. Ένα 15% κινείται σε πιο μικρές ομάδες των 5-10 ατόμων και συνήθως δραστηριοποιείται στην αναρρίχηση βράχου καθώς σχηματίζουν σχοινοσυντροφίες όπως λέγονται και σκαρφαλώνουν αναρριχητικές διαδρομές σε διάφορα πεδία.

Διάγραμμα 16. Συμμετοχή μελών

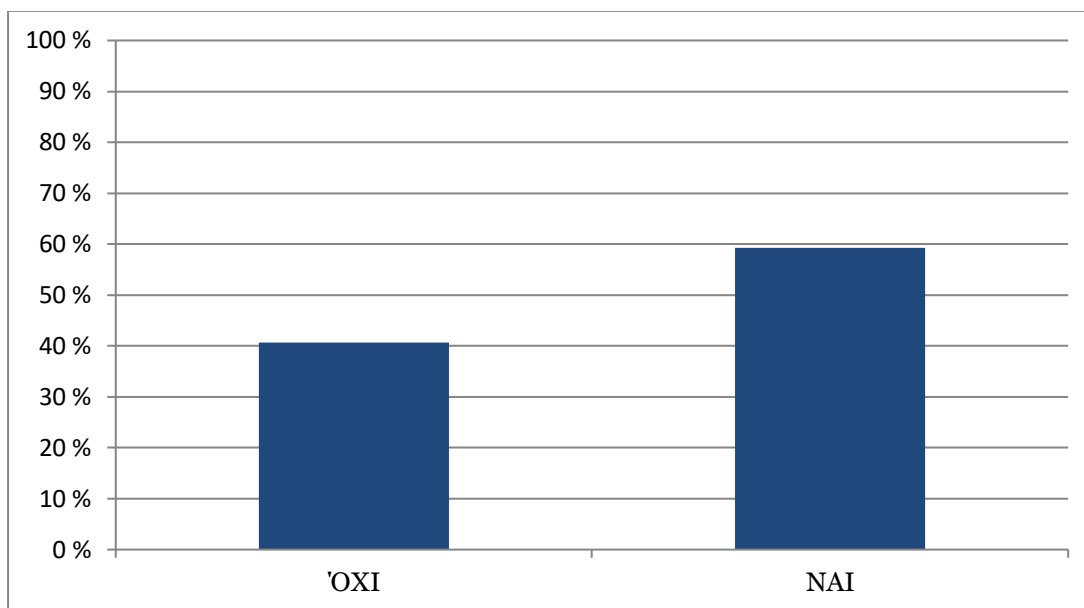
Διάγραμμα 17. Συνηθέστερη δραστηριότητα του συλλόγου

Η αναρρίχηση βράχου είναι μία δραστηριότητα στον ελλαδικό χώρο που το ποσοστό 10% δεν είναι αμελητέο μιας και απαιτεί ειδικό εξοπλισμό. Αποτελεί μία άλλη πλευρά της ορειβασίας και δεν πραγματοποιείται μόνο στα ψηλά βουνά. Αναρριχητικές διαδρομές έχουν ανοιχτεί σε πολλά βράχια της Ελλάδας από λίγα μέτρα μέχρι μερικές εκατοντάδες. Είναι αρκετά ασφαλές άθλημα καθώς περιλαμβάνει μόνιμες ασφάλειες στο βράχο και ειδικό εξοπλισμό. Πλέον αποτελεί Ολυμπιακό άθλημα και πολλοί ορειβατικοί σύλλογοι έχουν ήδη δημιουργήσει αγωνιστικές ομάδες και κατηγορίες διαγωνιζομένων για όλες τις ηλικίες. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσουμε πως για να κάνει κανείς αναρρίχηση δεν είναι απαραίτητο να πάει στο βουνό. Πολλοί από τους συλλόγους έχουν δική τους τεχνητή αναρριχητική πίστα και κάνουν προπονήσεις, τις οποίες δεν περιέλαβαν στις παραπάνω δραστηριότητες, καθώς ασκούνται από δύο με τρία άτομα.

Συμπερασματικά θα λέγαμε πως τα ορειβατικά σωματεία έχουν την πεζοπορία ως κύρια δραστηριότητα καθώς είναι η πιο εύκολη και προσιτή για όλους. Επίσης τους δίνεται η ευκαιρία να γνωρίσουν καλύτερα τα βουνά του τόπου τους και με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζουν και τη μεγάλη συμμετοχή των μελών τους. Είναι πολύ σημαντικό πως στις ορειβατικές δραστηριότητες συμμετέχουν από 21-50 άτομα. Κάτι τέτοιο φανερώνει τη συμμετοχή στα σωματεία, τη δύναμη της συλλογικότητας και πόσα τελικά προσφέρουν τα σωματεία-σύλλογοι στην διάδοση της ορειβασίας.

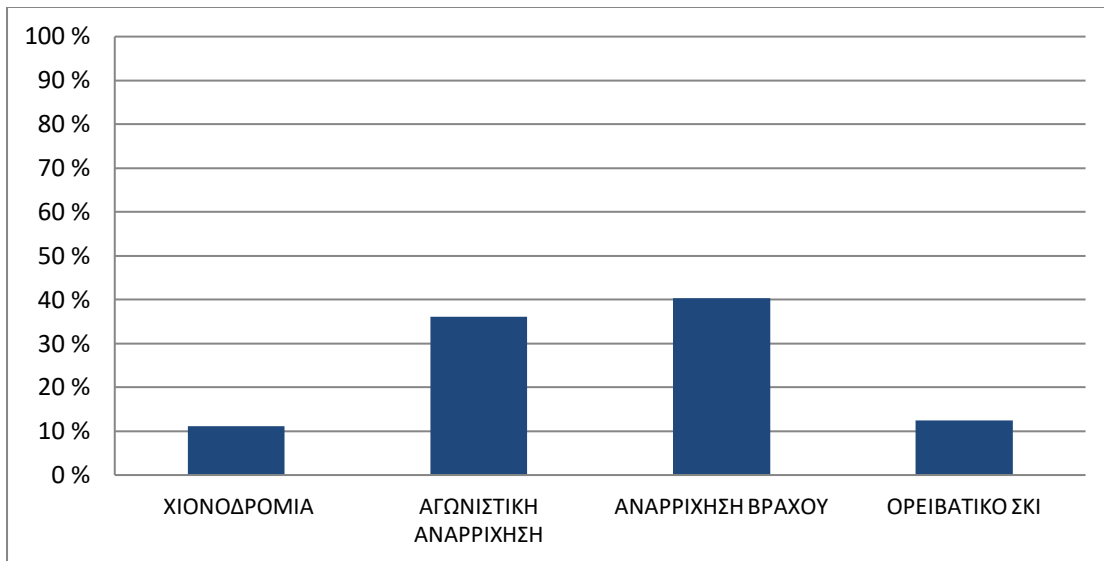
3.3.11 Ομοσπονδιακά αθλήματα – Συμμετοχή αθλητών ανά σωματείο

Η Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας και Αναρρίχησης έχει θεσπίσει μια σειρά από αγώνες σε διάφορες δραστηριότητες. Εδώ και αρκετά χρόνια διοργανώνονται αγώνες χιονοδρομίας, ορειβατικού σκι και τώρα τελευταία αγώνες αναρρίχησης τόσο στο βράχο όσο και σε εγκατεστημένες αναρριχητικές πίστες.

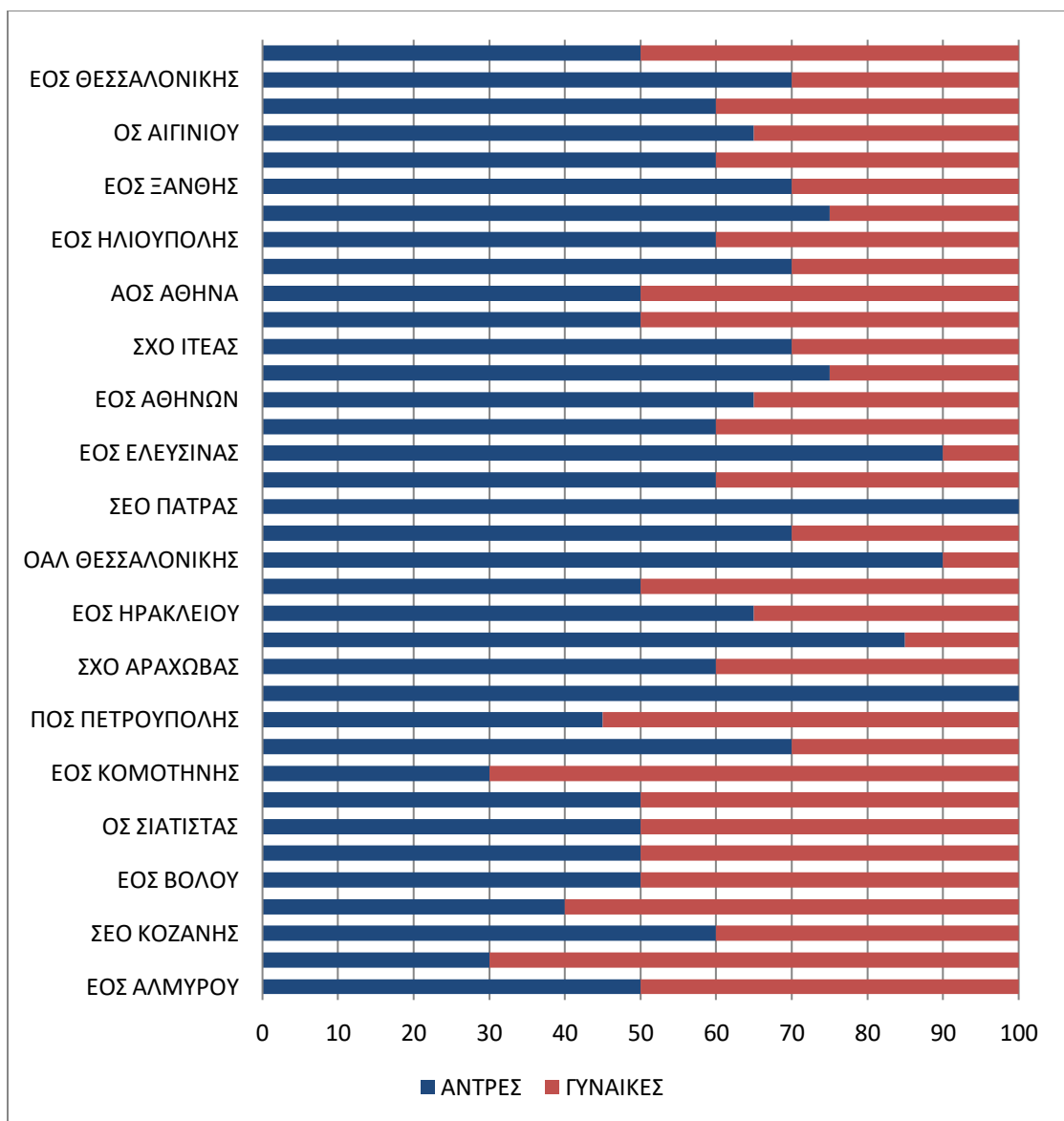

Διάγραμμα 18. Ύπαρξη αθλητών

Αποτέλεσμα αυτού, όπως παρατηρείται στο **Διάγραμμα 18** είναι το **59%** των σωματείων να διαθέτει αθλητές που αγωνίζονται σε ένα ή περισσότερα από τα αθλήματα της Ομοσπονδίας. Το **40%** έχει αθλητές αναρρίχησης βράχου, ένα **35%** αθλητές αγωνιστικής αναρρίχησης (πίστα), ένα **12%** δήλωσε πως έχει αθλητές στο ορειβατικό σκι και το **10%** στη χιονοδρομία. (**Διάγραμμα 19**).

Διάγραμμα 19. Συμμετοχή αθλητών σε Ομοσπονδιακά αθλήματα

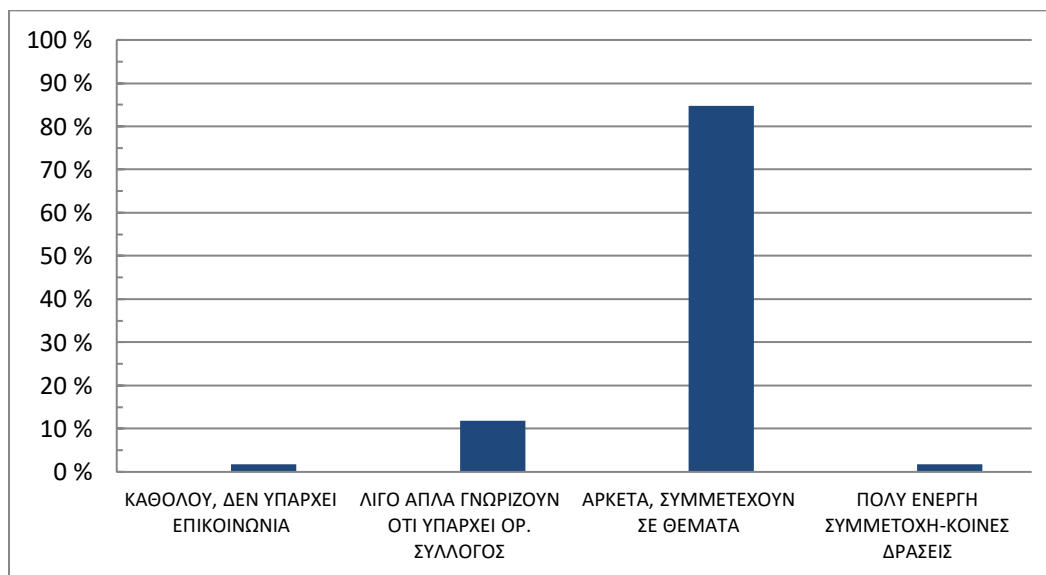
Διάγραμμα 20. Ποσοστά αθλητών ανά σωματείο

Στο σημείο αυτό κρίθηκε σκόπιμο πέρα από τα αθλήματα στα οποία παίρνουν μέρος τα μέλη των ορειβατικών σωματείων να διευκρινιστεί και το φύλο των αθλητών. Όπως αποτυπώνεται και στο **Διάγραμμα 20** οι σύλλογοι που διαθέτουν αθλητές, σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται τόσο άντρες όσο και γυναίκες. Το γεγονός αυτό ενισχύει την άποψη πως διανύουμε μία νέα εποχή στη χώρα μας με εξίσου ικανές ορειβάτισσες. Υπάρχουν βέβαια σωματεία που οι άνδρες αθλητές κυριαρχούν όπως για παράδειγμα ο ΣΕΟ Πάτρας που ο εκπρόσωπος του ανέφερε πως όλοι οι αθλητές είναι άντρες. Παρατηρείται πως υπάρχουν αρκετοί άνδρες και γυναίκες αθλητές ανά σωματείο, αλλού υπερτερούν οι μεν και αλλού οι δε. Αυτό που είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί είναι πως οι σύλλογοι εκπαιδεύουν νέους στο πεδίο και μέσα

από τους αγώνες που διοργανώνει η Ε.Ο.Ο.Α. η αθλητική ορειβασία περνά από το εθνικό επίπεδο, στο ευρωπαϊκό δίνοντας την ευκαιρία σε αθλητές/αθλήτριες να συμμετέχουν σε αγώνες στο εξωτερικό. Η αθλητική ορειβασία αλλάζει, εξελίσσεται και πλέον αποτελεί στη χώρα μας τόσο ανδρική όσο και γυναικεία υπόθεση.

3.3.12 Σύλλογοι και τοπική κοινωνία

Το ερώτημα αυτό αποσκοπούσε να καταγράψει την αναγνωρισιμότητα των σωματείων και την αλληλεπίδρασή τους με την τοπική κοινωνία. Μπορεί ο σύλλογος να επικοινωνεί με την ευρύτερη κοινωνία, να αλληλεπιδρά, αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο στα τοπικά δρώμενα και να υποστηρίζει ή να απορρίπτει θέματα που τον επηρεάζουν; Πόση δύναμη μπορεί να έχει ένα ορειβατικό σωματείο; Μπορεί η φωνή του να ακουστεί; Αυτά είναι μερικά από τα θέματα που τέθηκαν στη συνέντευξη με τους συμμετέχοντες. Όπως αναφέρθηκε και στη διαδικασία με την οποία έλαβε χώρα η έρευνα, είχε περισσότερο τη μορφή μιας φιλικής συζήτησης και έτσι δόθηκε η ευκαιρία στους ερωτηθέντες να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους (**Διάγραμμα 21**).

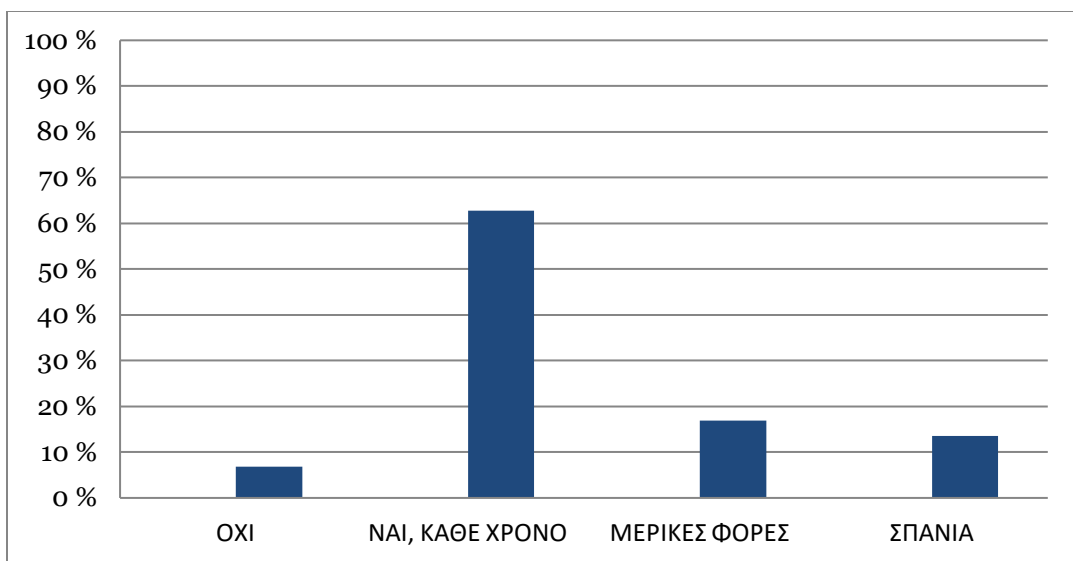
Διάγραμμα 21. Σύνδεση συλλόγου με την τοπική κοινωνία

Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό σωματείων που αγγίζει το **85%** αλληλεπιδρά με την τοπική κοινωνία, συμμετέχει σε θέματα που αφορούν την τοπική κοινωνία και μάλιστα σε αρκετά σωματεία έγινε αναφορά σε επίκαιρα θέματα που απασχολούν ευρέως το κοινωνικό σύνολο όπως για παράδειγμα η τοποθέτηση ανεμογεννητριών σε ορεινούς όγκους διαφόρων περιοχών. Οι

ορειβατικοί σύλλογοι αντιδρούν στην εγκατάσταση των ανεμογεννητριών στα βουνά, θέλουν να αφήσουν ανέγγιχτους τους ορεινούς όγκους. Οι ορειβατικοί σύλλογοι έχουν δύναμη και όσα περισσότερα μέλη διαθέτουν τόσο μεγαλύτερη δύναμη έχουν να επηρεάσουν την τοπική κοινωνία και να διαμορφώσουν απόψεις παίρνοντας μέρος σε αποφάσεις που αφορούν την ευρύτερη κοινωνία της περιοχής που δραστηριοποιούνται. Κάποια από τα σωματεία δεν παρέλειψαν να κάνουν λόγο για εθελοντικές δράσεις μεταξύ των οποίων αναφέρθηκε ο καθαρισμός μονοπατιών, η αναδάσωση, το ξεβοτάνισμα-κόψιμο κλαδιών σε αναρριχητικές διαδρομές ακόμα και η βοήθεια σε ηλικιωμένους την περίοδο του παγετού ή των μεγάλων χιονοπτώσεων. Ένα σωματείο είναι μέρος της κοινωνίας και δρα με γνώμονα την προσφορά. Από προσωπική εμπειρία όταν ήμουνα πρόεδρος του Ε.Ο.Σ. Λιτοχώρου οργανώσαμε πολλές φορές σεμινάρια πρώτων βοηθειών (ΚΑΡΠΑ) στα οποία συμμετείχαν όσοι ήθελαν. Με αυτό τον τρόπο εκπαιδεύτηκαν αρκετοί συντοπίτες μας.

3.3.13 Πανελλήνιες Συναντήσεις – Συμμετοχή σωματείων

Κάθε χρόνο ένα σωματείο αναλαμβάνει τη διοργάνωση μίας συνάντησης στην οποία μαζεύεται όλος ο ορειβατικός κόσμος. Συνήθως το σωματείο που οργανώνει την **Πανελλήνια Συνάντηση** (αντάμωμα) ετοιμάζει ένα πρόγραμμα αναβάσεων και κάποιες εκδηλώσεις προς τιμήν των καλεσμένων ορειβατών που ήρθαν από όλες τις περιοχές της Ελλάδας. Κάθε 10 χρόνια η Πανελλήνια αυτή Συνάντηση διοργανώνεται από τον Ε.Ο.Σ Λιτοχώρου, στον Όλυμπο το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας. Περιλαμβάνει μία ανάβαση στην κορυφή του Προφήτη Ηλία με υψόμετρο 2803 μέτρα και αν «πέσει» ανήμερα της εορτής του, ανεβαίνουν και οι μοναχοί από τον Άγιο Διονύσιο εν Ολύμπω και γίνεται πάνω στη κορυφή μια δοξολογία. Οι ορειβάτες είτε διανυκτερεύουν στα καταφύγια που βρίσκονται στο Οροπέδιο των Μουσών είτε σε δικά τους αντίσκηνα που στήνουν εκεί. Οι Πανελλήνιες Συναντήσεις είναι μια ευκαιρία να βρεθούμε όλοι μαζί, ορειβάτες από όλη την Ελλάδα, να συζητήσουμε για ανησυχίες και προβληματισμούς και να συμπορευτούμε στην αγαπημένη μας δραστηριότητα. Σύμφωνα με την έρευνα, το 62% των σωματείων συμμετέχουν κάθε χρόνο σε αυτές τις συναντήσεις, **ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό**. Ένα ποσοστό του 18% μερικές φορές, το 13% σπάνια και ένα 6% δεν συμμετέχει στις ορειβατικές συναντήσεις (**Διάγραμμα 22**).

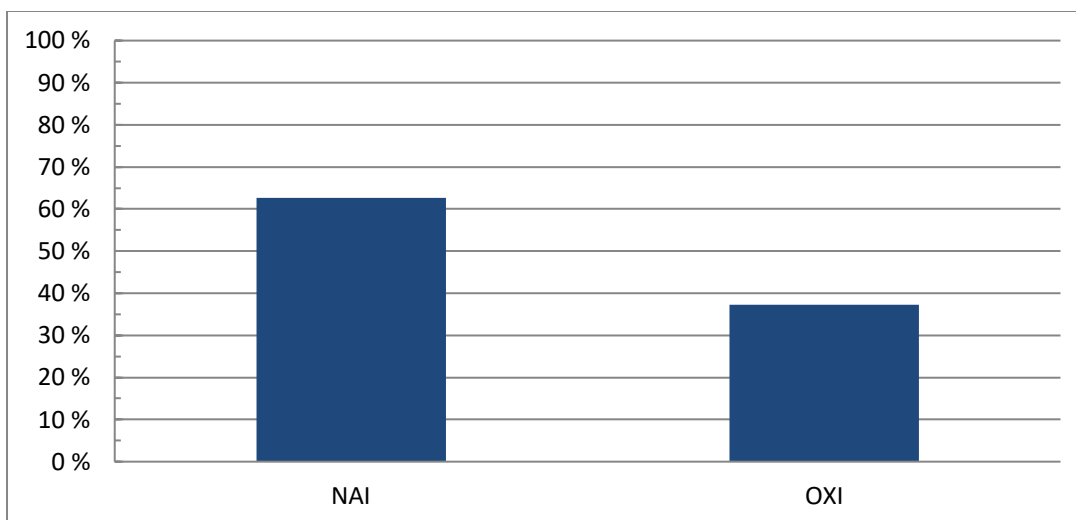
Διάγραμμα 22. Συμμετοχή συλλόγου στις Πανελλήνιες Συναντήσεις των σωματείων

3.3.14 Οργάνωση σχολών ορειβασίας – αναρρίχησης. Συχνότητα Διάδοσης της ορειβασίας σε νεότερα μέλη. Εκπαιδευτές ανά σωματείο

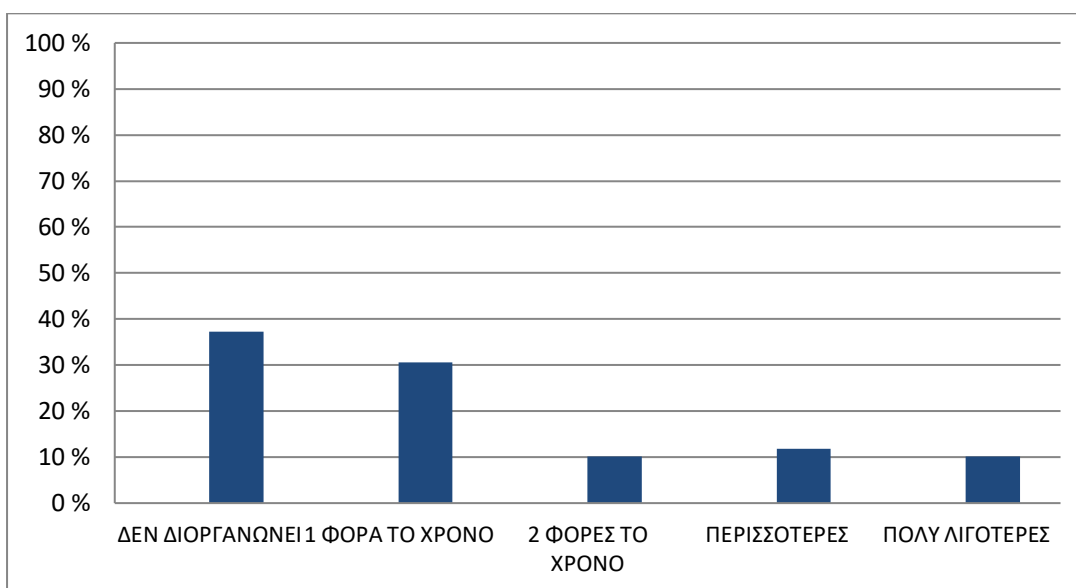
Σκοπός των ερωτημάτων αυτών ήταν να διαπιστωθεί αν το κάθε σωματείο ανταπεξέρχεται στον βασικότερο ρόλο του, να διαδώσει το άθλημα της ορειβασίας και να μυήσει τα νεότερα μέλη σε αυτή (**Διάγραμμα 23**).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας οι ορειβατικοί σύλλογοι είναι το βασικό πεδίο, όπου κάποιος που αγαπά τη πεζοπορία μπορεί να περάσει σε ένα υψηλότερο επίπεδο γνώσεων. Σχεδόν τα 2/3 των συλλόγων θεωρούν χρέος τους να διοργανώνουν σχολές για να εκπαιδεύουν τα μέλη τους και πάνω από τους μισούς διοργανώνουν τουλάχιστον μία φορά το χρόνο κάποια σχολή. Υπάρχει και 1/3 που φαίνεται να αδιαφορεί για αυτή τη πλευρά ή το πιθανότερο να μη μπορεί να καλύψει αυτή την ανάγκη (**Διάγραμμα 24**).

Οι κατηγορίες σχολών αναρρίχησης, ορειβασίας, ορειβατικού σκι, χιονοδρομίας διακρίνονται σε εποχές και επίπεδα. Υπάρχουν χειμερινές σχολές ορειβασίας που πραγματοποιούνται μόνο τους χειμερινούς μήνες καθώς σε αυτές μαθαίνει κανείς να χρησιμοποιεί χειμερινό εξοπλισμό (κραμπόν, πιολέ). Και αντίστοιχα σχολές αναρρίχησης που χρειάζονται καλό καιρό για να πραγματοποιηθούν.

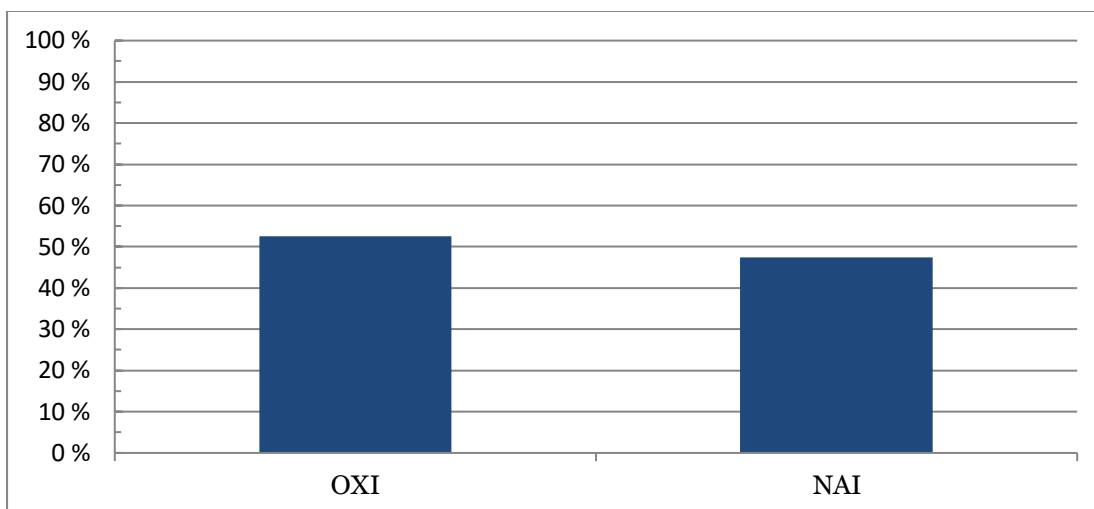

Διάγραμμα 23. Ο σύλλογος διοργανώνει σχολές ορειβασίας, αναρρίχησης υπό την αιγίδα της Ε.Ο.Ο.Α. με σκοπό τη διάδοση της ορειβασίας σε νεότερα μέλη

Διάγραμμα 24. Συχνότητα διοργάνωσης σχολών

Όλες οι σχολές διακρίνονται σε αρχαρίων, μέσου επιπέδου, βοηθών εκπαιδευτών, εκπαιδευτών και αν τελειώσει κάποιος όλες τις βαθμίδες σε όλες τις κατηγορίες και γίνει εκπαιδευτής αναρρίχησης, ορειβασίας, ορειβατικού σκι και χιονοδρομίας μπορεί να δώσει εξετάσεις για οδηγός ελληνικών βουνών. Τις σχολές διοργανώνουν οι σύλλογοι και εκπαιδευτές ορίζονται πιστοποιημένα μέλη της Ε.Ο.Ο.Α που ανήκουν στον εκάστοτε σύλλογο ή όχι. Για αυτό το λόγο τέθηκε και το ερώτημα του εκπαιδευτή. Σε αρκετούς συλλόγους μέσω των σχολών κάποια από τα μέλη έχουν εξελιχθεί και έχουν γίνει εκπαιδευτές (**Διάγραμμα 25**).

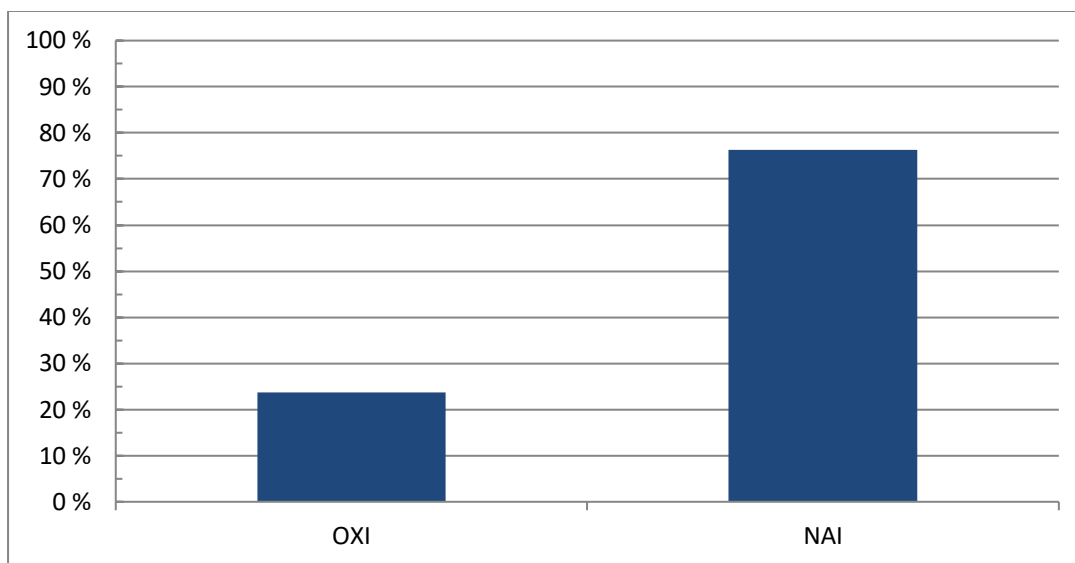

Διάγραμμα 25. Ομοσπονδιακοί εκπαιδευτές στο σύλλογο

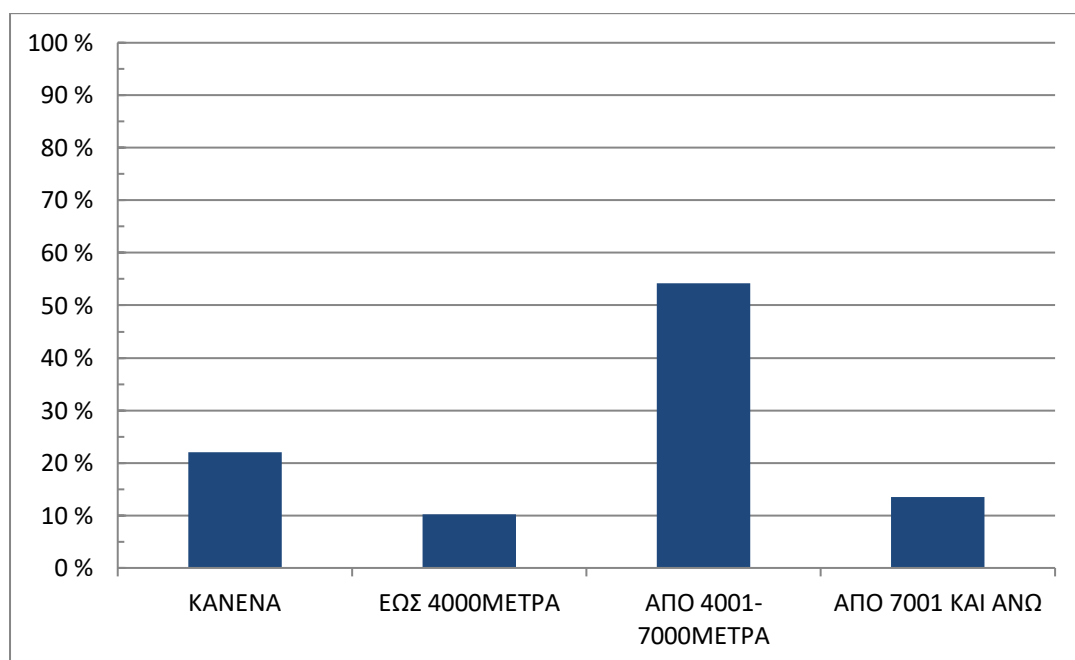
Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το 48% των σωματείων να έχουν δικό τους εκπαιδευτή γεγονός που διευκολύνει σε ένα μεγάλο μέρος τη διοργάνωση των σχολών ορειβασίας. Όταν το σωματείο έχει δικό του εκπαιδευτή ορίζει εύκολα πρόγραμμα που να βολεύει τα μέλη και να γίνονται οι σχολές με μεγάλη συμμετοχή των μελών του.

3.3.15 Ορειβατικές αποστολές σε κορυφές σε διάφορα βουνά ανά τον κόσμο και σύλλογοι

Με αυτά τα ερωτήματα αποσκοπούσαμε να ερευνηθεί η εξωστρέφεια των ορειβατικών συλλόγων και οι ορειβατικές τους ικανότητες σε μεγαλύτερα υψόμετρα, σε δυσκολότερες συνθήκες και σε πιο απαιτητικές διαδρομές. Σύμφωνα με το **Διάγραμμα 26** και τις απαντήσεις που προέκυψαν, φαίνεται ότι το **77% των ορειβατικών συλλόγων συμμετέχουν σε αποστολές στο εξωτερικό σε διάφορα βουνά του κόσμου.**

Διάγραμμα 26. Αποστολές στο εξωτερικό

Διάγραμμα 27. Υψόμετρα αποστολών

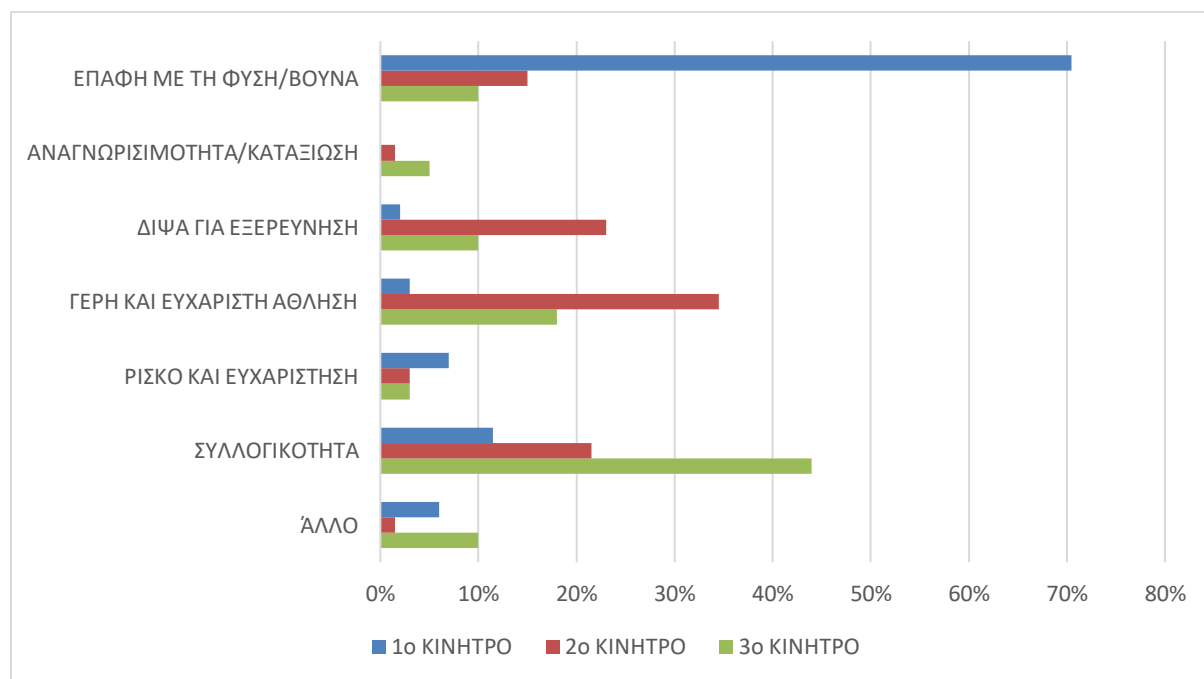
Ένα μόνο μικρό ποσοστό του 22% δεν παρουσιάζει εξωστρέφεια και δραστηριοποιείται σε βουνά της Ελλάδας μόνο. Τα υπόλοιπα σωματεία συμμετέχουν σε διάφορες αποστολές ανά τον κόσμο. Ενδεικτικά αναφέρθηκαν κορυφές των Άλπεων, των Άνδεων, Καύκασος, Ιμαλία, Κιλιμάντζαρο, Μακίνλεν, Νταμαβάντ, Καρπάθια, Πυρηναία και πολλές οροσειρές από όλο τον κόσμο σε διάφορα υψόμετρα (**Διάγραμμα 27**).

Είναι πολύ σημαντική η δράση των Ελλήνων ορειβατών και πολλές οι εμπειρίες που έχουν αποκτήσει με το πέρασμα των ετών. Οι ορειβάτες αλληλεπιδρούν και με άλλα μέλη ορειβατικών ομάδων στο εξωτερικό αποκτώντας γνώσεις για τα βουνά που πρόκειται να επισκεφθούν θέλοντας να κατακτήσουν τις κορυφές τους.

3.3.16 Κίνητρα για τους ανθρώπους που κάνουν ορειβασία

Στο ερώτημα αυτό ο στόχος ήταν να μπορέσουμε να καταλάβουμε για ποιους λόγους οι άνθρωποι ανεβαίνουν στα βουνά. Τί είναι αυτό που τους ελκύει και πώς επιλέγουν να τα γνωρίσουν μέσα από έναν σύλλογο. Στην έρευνα η συζήτηση εξελίχθηκε αρκετά και πέρα από τις συγκεκριμένες απαντήσεις οι συμμετέχοντες «ανοίχτηκαν», ένωσαν άνεση και εκφράστηκαν ο καθένας με τον δικό τον τρόπο. Έπειτα προσπάθησαν να ξεχωρίσουμε μαζί, με τον καθένα ξεχωριστά, τα τρία πιο σημαντικά κίνητρα που τους οδηγούν στην άσκηση της ορειβασίας. Στη συνέχεια προέκυψε το **Διάγραμμα 28** μέσα από την οποία απεικονίζονται και εξάγονται τα συμπεράσματα του παρόντος ερωτήματος.

Όπως παρατηρούμε πάνω από το 70% των σωματείων θεωρεί κυριότερο κίνητρο την επαφή με τη φύση και τα βουνά. Τα βουνά και η επιβλητικότητά τους μέσα από ένα τοπίο γεμάτο εναλλαγές είναι η ανοιχτή πρόσκληση για όλους τους ορειβάτες. Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει ένα τέτοιο κίνητρο; Η μαγεία της φύσης αποτελεί το μεγαλύτερο κίνητρο από όλα.

Διάγραμμα 28. Κίνητρα για τους ανθρώπους που κάνουν ορειβασία

Ωστόσο, ένα 12% θεωρεί κίνητρο τη συλλογικότητα και αποκρίθηκε πως είναι και ένας από τους λόγους δημιουργίας ορειβατικών σωματείων. Η ανθρώπινη ανάγκη να ανήκεις κάπου και όλη η ομάδα μαζί να καταφέρει να κατακτήσει μια κορυφή. Ένα ποσοστό 7% θεωρεί κυριότερο κίνητρο την ευχαρίστηση που αντλεί μέσα από το ρίσκο που παίρνει σε μια επικίνδυνη πλαγιά ή μια δύσκολη αναρριχητική διαδρομή. Η αδρεναλίνη που ανεβαίνει κάθε φορά που κάποιος συναντά δύσκολες καιρικές συνθήκες, μια χιονοθύελλα, ένα παγωμένο τερέν που πρέπει να διασχίσει κανείς. Στην επιλογή ΑΛΛΟ που είχαν να απαντήσουν οι συμμετέχοντες εξέφρασαν τις δικές τους απόψεις (6%). Για κάποιους άλλους κίνητρο αποτελεί η ψυχική ανάταση που αισθάνονται κάθε φορά κατακτώντας μια κορυφή. Η διερεύνηση των ορίων που προκύπτει από τις προκλήσεις, ένα ταξίδι αυτογνωσίας και η επίτευξη ενός στόχου είναι τα κίνητρα που ανέφεραν.

Στη συνέχεια προχωρήσαμε στο δεύτερο κατά σειρά προτεραιότητας κίνητρο. Μια γερή και ευχάριστη άθληση (34,5%), η δίψα για εξερεύνηση (23%), η συλλογικότητα (21,5%), η επαφή με τη φύση (15%), το ρίσκο (3%) και η αναγνωρισιμότητα (1.5%). Όπως παρατηρείται στη 2^η θέση μπαίνει και ένα νέο κίνητρο. Ένα μικρό ποσοστό θεωρεί κίνητρο την αναγνωρισιμότητα που μπορεί κάποιος να κερδίσει κατακτώντας μια κορυφή. Είναι ένα κίνητρο και αυτό για κάποιους, είναι μέρος της ανθρώπινης φύσης η ανάγκη για επιβεβαίωση, η ματαιοδοξία, η ανάγκη για δόξα. Ίσως το ποσοστό να είναι μεγαλύτερο και οι περισσότεροι άνθρωποι να μη θέλουν να το παραδεχτούν, αλλά δεν παύει να αποτελεί ένα από τα κίνητρα.

Στο 3ο και τελευταίο κίνητρο με σειρά προτεραιότητας κυριαρχεί η συλλογικότητα. Το 44% των ερωτώμενων εξέφρασε ότι αποτελεί και το λόγο ενασχόλησης με τα σωματεία. Είναι σίγουρα ένα κίνητρο να ανήκεις σε μια ομάδα. **Η δύναμη της ομάδας είναι πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό στο οποίο αποδίδουν και την επιτυχία των ορειβατικών σωματείων.** Ο συνοδοιπόρος, ο φίλος ορειβάτης, ο σχοινοσύντροφος είναι κάτι «ιερό» για αυτούς καθώς αποτελεί πρόσωπο εμπιστοσύνης και στις δύσκολες στιγμές ειδικά σε μεγάλα υψόμετρα είναι εκείνος στον οποίο βασίζονται. Μια ομάδα που μαθαίνει να συνεργάζεται και να λειτουργεί αρμονικά στις εκάστοτε ορειβατικές αποστολές. Επιπλέον ένα ποσοστό 10% που επέλεξε να απαντήσει ΑΛΛΟ ισχυρίστηκε πως η ορειβασία δίνει πολλά περισσότερα. Ελευθερία ψυχής, διέξοδο από τα προβλήματα της καθημερινότητας, κατάκτηση προσωπικών στόχων και αποσυμφόρηση από το καθημερινό άγχος της ζωής ήταν αυτά που ανέφεραν.

Τα τρία πιο σημαντικά κίνητρα για τον άνθρωπο όπως παρατηρούμε, είναι πρωτίστως η επαφή με τη φύση και ακολουθούν η άθληση και η δίψα για εξερεύνηση. Σίγουρα δεν αποτελεί έκπληξη η κατάταξή τους, καθώς ο σημερινός τρόπος ζωής και οι γρήγοροι και απαιτητικοί ρυθμοί της καθημερινότητας δημιουργούν την ανάγκη στον άνθρωπο να ψάξει να βρει ενδιαφέρουσες

επιλογές να περάσει τον λίγο ελεύθερο χρόνο που διαθέτει. Η φύση και το περιβάλλον των βουνών πάντα γοήτευε τον άνθρωπο και τον προσέλκυε να τα ακολουθήσει. **Ωστόσο δίνεται βαρύτητα** στον συλλογικό τρόπο ζωής, στο κλίμα που δημιουργείται κατά τη διάρκεια μιας ανάβασης, η έννοια της συλλογικότητας, ουσιαστικά του «μοιράσματος» εμπειριών, έντονων συγκινήσεων.

3.3.17 Ορειβασία : Συλλογικότητα ή ατομισμός

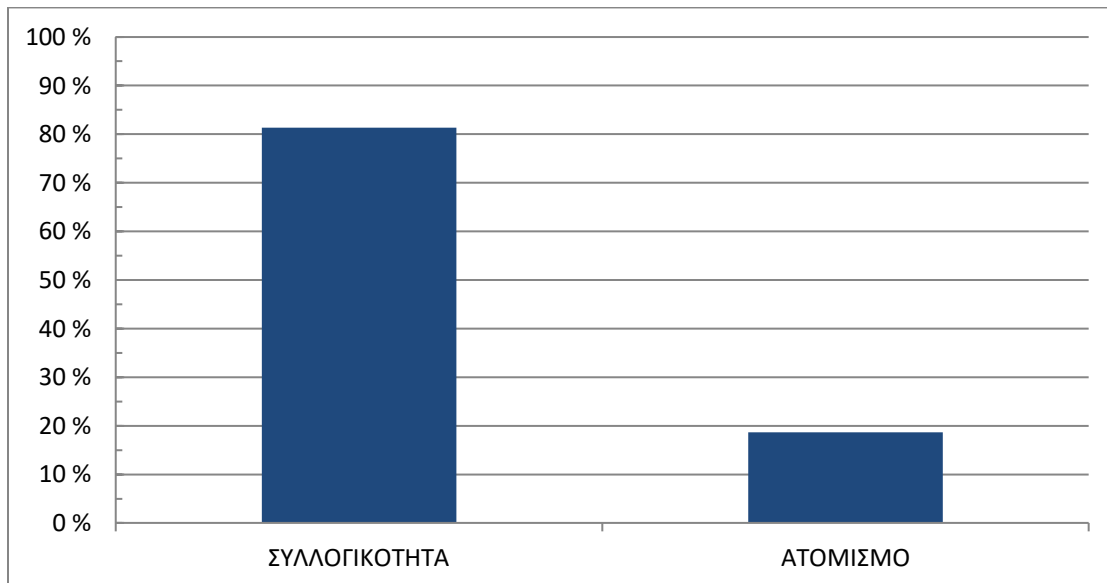
Το τελευταίο ερώτημα ήταν και το πιο δύσκολο να απαντηθεί. Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την άποψη ότι το ιδανικό θα ήταν να οδηγεί σε μεγαλύτερη συλλογικότητα αλλά τελικά είναι υποκειμενικό για τον καθένα. Η ορειβασία είναι κατά βάση μοναχική, ανεξάρτητα με το αν κινείται κάποιος σε ομάδα ή όχι. Μόνος περπατά κάθε ορειβάτης και οι σκέψεις κατακλύζουν το μυαλό του καθενός.

Η τελική απάντηση στο ερώτημα αυτό δόθηκε με κύριο γνώμονα το ότι οι ερωτώμενοι είναι ορειβάτες που ανήκουν σε ένα σωματείο και μάλιστα είναι μέλη των διοικητικού συμβουλίου. Θα ήταν αντιφατικό να πουν ότι η ορειβασία οδηγεί σε μεγαλύτερο ατομισμό. Τα αποτελέσματα φαίνονται στο **Διάγραμμα 29**. Όπως ήταν αναμενόμενο το 82% απάντησε πως η ορειβασία οδηγεί σε μεγαλύτερη συλλογικότητα.

Η ορειβασία είναι εκ φύσεως ένα δύσκολο άθλημα και είναι ακόμα πιο δύσκολο να συνυπάρχει και να συνεννοείσαι με τόσους πολλούς ανθρώπους στην εποχή μας. Η χαρά όμως της συλλογικότητας, της προσπάθειας και του αποτελέσματος τα αναπληρώνει στο έπακρο. Η ανάγκη του να υπακούς στις εντολές του αρχηγού, να δρας συλλογικά και όχι ατομικά με σκοπό τον περιορισμό των λαθών είναι το μεγάλο δίδαγμα που μας διδάσκει το βουνό.

Το σπουδαιότερο χαρακτηριστικό των ορειβατικών ομάδων είναι η ύπαρξη αλληλεγγύης και υποστήριξης των νέων ορειβατών, των αρχαρίων που μένουν πίσω σε μία διαδρομή και γενικά όλοι λειτουργούν ως αναπόσπαστο κομμάτι της ομάδας. Η διαδρομή τελειώνει όταν φτάσουν όλοι στο προορισμό και συνοδεύεται συνήθως από μία φωτογραφία στην εκάστοτε κορυφή με όλα τα μέλη παρόντα.

Ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 18% απάντησε πως η ορειβασία οδηγεί σε μεγαλύτερο ατομισμό. Είναι κι αυτό μια άποψη μιας και ειδικά σε μεγάλα υψόμετρα η έννοια της μοναχικότητας για την κατάκτηση μιας απαιτητικής κορυφής περιλαμβάνει ενδεχομένως συναισθήματα που μεγαλώνουν τον εγωισμό και προκαλούν δυνατές συγκινήσεις. (Υπήρξα ο πρώτος που κατάφερε αυτό, είμαι ο μοναδικός Έλληνας που έκανε όλες τις 8αρες (πάνω από 8000 μέτρα) κορυφές κ.α.)

Διάγραμμα 29. Που οδηγεί η ορειβασία

Μερικοί ορειβάτες υποστήριξαν πως παρόλο που ανεβαίνουν σε ομάδες η προσωπική ματαιοδοξία υπερτερεί. Υποστήριξαν δε, πως τα νεαρά μέλη που εγγράφονται στο σύλλογο, ανεβαίνουν στο βουνό για την προβολή της προσωπικότητάς τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Κίνητρο είναι η «selfie» πάνω στη κορυφή και γενικότερα η αυτοπροβολή. Ζούμε στην εποχή της εικόνας και το να «δείχνουμε» ότι καταφέραμε κάτι, μεγαλώνει το εγώ. Δε θα μπορούσε η ορειβασία να περάσει έξω από τον σύγχρονο τρόπο σκέψης. Είναι κάτι που πραγματικά τους προβληματίζει αλλά δεν τους αιφνιδιάζει. Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι ατομιστής, ιδιοτελής και το προσωπικό συμφέρον κυριαρχεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δεν είναι καθόλου εύκολο να πούμε ποιο αποτελεί κίνητρο για να ανέβει κάποιος στο βουνό. Η ανάβαση σε μια κορυφή είναι κουραστική, απρόβλεπτη, μοναχική κάποιες φορές επικίνδυνη κι όμως ο άνθρωπος συνεχίζει να τις εξερευνά, να τις κατακτά ξανά και ξανά. Σήμερα παρόλο που δεν υπάρχουν απάτητες κορυφές, οι άνθρωποι συνεχίζουν να ορειβατούν.

Στην αρχή ξεκίνησε για απάτητες κορυφές στη βάση μιας εξερεύνησης. Στις μέρες μας και ενώ όλα έχουν γίνει ξανά και ξανά η ανθρώπινη ματαιοδοξία, θέλει το μεγαλύτερο ρεκόρ χρόνου, τις περισσότερες κορυφές σε όλο τον κόσμο, τις πάνω από 8000 μέτρα και η λίστα με τις νέες προκλήσεις για τους ορειβάτες δεν έχει σταματημό. Ο ορειβάτης πλέον έχει το καλύτερο και πιο σύγχρονο εξοπλισμό για να είναι ασφαλής και όμως βάζει τον εαυτό του σε μια διαδικασία «κυνγιού» ενός ρεκόρ, μιας πρωτιάς θυσιάζοντας πολλές φορές την ασφάλεια στην κατάκτηση ενός νέου κατορθώματος.

Στην εργασία αυτή έγινε μια προσπάθεια καταγραφής πληροφοριών μέσα από τα ορειβατικά σωματεία και αποτυπώθηκε η υφιστάμενη κατάσταση ως προς το πλήθος των μελών τους καθώς και τα μελλοντικά τους σχέδια. Αν και κάποια από τα σωματεία δεν συμπεριλήφθηκαν στην έρευνα για διάφορους λόγους (αδυναμία επικοινωνίας, άρνηση συμμετοχής) θεωρούμε ότι δε θα διαφοροποιούνταν σε σημαντικό βαθμό τα αποτελέσματα της έρευνας, καθώς ο μεγάλος αριθμός μελών και σωματείων, εντοπίζεται στην Αθήνα από όπου και συγκεντρώθηκαν τα δεδομένα. Μέσα από όλες τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν συμπεραίνουμε πως οι ορειβάτες αυξάνονται στη χώρα μας. Είναι πολύ σημαντικό δε, πως με τις σχολές που οργανώνουν κάθε χρόνο τα σωματεία οι άνθρωποι «βγαίνουν» πολύ πιο έτοιμοι στο βουνό. Με περισσότερες και χρήσιμες γνώσεις, με εξοπλισμό κατάλληλο για κάθε μορφή δραστηριότητας. Στις μέρες μας αξίζει να αναφέρουμε πως στο άθλημα της ορειβασίας υπάρχουν εξίσου ικανές ορειβάτισσες (**Χριστίνα Φλαμπούρη, Αρχοντίδου Βανέσα Έβερρεστ 2019**) όσο ορειβάτες. Οι σύλλογοι πια, έχουν μέλη άντρες όσο και γυναίκες. Ας μη ξεχνάμε το **47,4% ποσοστό που ανέδειξε η έρευνα** είναι γυναίκες. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, οι σύλλογοι εκπαιδεύουν μικρούς εκκολαπτόμενους ορειβάτες από πολύ μικρές ηλικίες σε διάφορα πεδία. Αναρρίχηση, χιονοδρομία, ορειβατικό σκι είναι μερικές από τις δραστηριότητες που εκπαιδεύονται τα παιδιά μέσα από οργανωμένα ορειβατικά αθλητικά σωματεία. Οι διάφορες αυτές μορφές ορειβασίας έχουν πλέον πιο αθλητικό χαρακτήρα και μέσα από συλλογικούς, πανελλήνιους ή τοπικούς αγώνες διακρίνονται μικροί πρωταθλητές. Αυτοί οι μικροί αναρριχητές, χιονοδρόμοι, ποδηλάτες αποτελούν τους επόμενους ορειβάτες της ελληνικής επικράτειας. Οι προοπτικές που ανοίγονται

έχοντας εκπαιδευμένους ανθρώπους από μικρές ηλικίες αποτελεί σίγουρα ένα ξεχωριστό κεφάλαιο για το μέλλον της ορειβασίας.

Μέσα από την έρευνα πέρα από τα μέλη των ορειβατικών σωματείων, υπάρχει και ένα ποσοστό ανθρώπων που προσεγγίστηκε, το οποίο δρα αυτόνομα και δεν ανήκει στα ορειβατικά σωματεία. Αυτό το ποσοστό πιθανόν να είναι μεγαλύτερο καθώς υπολογίστηκε κατά προσέγγιση από τους ερωτώμενους.

Πολύ σημαντικό συμπέρασμα είναι το γεγονός ότι τα περισσότερα σωματεία συμμετέχουν σε μια ορεινή δραστηριότητα κάθε εβδομάδα και είτε περιλαμβάνεται μια πεζοπορία σε κάποια κοντινή βουνοκορφή είτε σε πιο μακρινή με διανυκτέρευση σε καταφύγιο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ουσιαστική εξέλιξη της ορειβασίας. Τα μέλη των συλλόγων αποκτούν ορειβατικές εμπειρίες και πέρα από το κατόρθωμα αυτό καθαυτό, σε ένα καταφύγιο συναντιούνται πολλά διαφορετικά σωματεία, από διάφορα μέρη της Ελλάδας συζητώντας και μοιράζοντας τα προβλήματα που συναντούν. Αυτό γίνεται μια φορά το χρόνο «υποχρεωτικά» στις πανελλήνιες ορειβατικές συναντήσεις σε διάφορα βουνά της Ελλάδας. Έτσι τα σωματεία διατηρούν την επαφή μεταξύ τους και οι ορειβάτες πάντα βρίσκουν έναν τρόπο να επικοινωνούν και να ενώνουν τις δυνάμεις τους όταν χρειαστεί. Αυτό φάνηκε και στο γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των σωματείων **85%** συνεργάζεται με την τοπική κοινωνία σε θέματα που απασχολούν και προσπαθούν να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να τα αντιμετωπίσουν.

Ένα αξιοσημείωτο συμπέρασμα που προκύπτει από την έρευνα είναι το κίνητρο των ανθρώπων που αποφασίζουν να ασχοληθούν με την ορειβασία. Πέρα από τα προφανή που αποτελούν το φυσικό περιβάλλον των ορεινών όγκων και την ορειβασία ως άθληση, το σημαντικό είναι η συλλογικότητα που αναπτύσσεται. Οι άνθρωποι που εισέρχονται στη κοινωνία ενός σωματείου συνειδητά γνωρίζουν την πλευρά της συνεργασίας και πόσα προσφέρει η δημιουργία οργανωμένης ομάδας ειδικά στο πεδίο της ορειβασίας που είναι απαιτητικό.

Ακόμη ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό συμπέρασμα αποτελεί το γεγονός πως ένα **μικρό ποσοστό** (18%) των ορειβατών αλλά όχι αμελητέο, πιστεύει ότι η ορειβασία στις μέρες μας οδηγεί σε μεγαλύτερο ατομισμό. Κάτι τέτοιο εγείρει προβληματισμό καθώς οι ερωτώμενοι ισχυρίστηκαν πως οι νέοι άνθρωποι που εγγράφονται σε ένα σωματείο νοιάζονται περισσότερο για την αυτοπροβολή τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, βγάζοντας μια «σέλφι» στην κορυφή, παρά για την κατάκτηση της κορυφής. Με το κατόρθωμα «μεγαλώνει» το εγώ και είναι αυτό που κυνηγούν περισσότερο οι νέοι άνθρωποι. Άλλωστε βαδίζουμε στην εποχή της εικόνας και οι νέοι είναι λάτρεις αυτού του νέου τρόπου ζωής. Ακόμη κι έτσι όμως, για να ανέβει κάποιος στο βουνό, χρειάζεται κίνητρο και αν το κίνητρο είναι η προσωπική καταξίωση δεν παύει να είναι λόγος για να σκαρφαλώσει κανείς ή να κατακτήσει μια κορυφή. Ίσως ακόμα και στις πιο μεγάλες ομάδες

πάντα πίσω από τη συλλογικότητα να υπάρχει ο ατομισμός. Είναι δυσκολότερο να το παραδεχτεί κανείς αλλά τα πιο μεγάλα κατορθώματα και οι πιο δύσκολες κατακτήσεις μεγάλων κορυφών έγιναν από έναν - δύο ορειβάτες. Ακόμα και στις μεγαλύτερες ομάδες κάποια ονόματα ξεχωρίζουν. Είναι η φύση της ορειβασίας τέτοια, ειδικά σε μεγάλα υψόμετρα που περιλαμβάνει μοναχικότητα, προσωπικές αναζητήσεις, ρίσκα και ο ατομισμός σίγουρα δικαιολογείται σε αρκετό βαθμό.

Αξιολογώντας όλες τις παραπάνω απόψεις η έρευνα εστίασε στην ορειβασία στη χώρα μας όπως την ασκούν τα ορειβατικά σωματεία. Για πρώτη φορά καταγράφονται **οι απόψεις των προέδρων των σωματείων** και ανοίγεται ένα παράθυρο στα στοιχεία του σωματείου τους, σκιαγραφώντας τη δυναμική τους σε πραγματικούς αριθμούς. Οι ορειβατικοί σύλλογοι προάγουν την ομαδικότητα, τη συνεργασία μέσα από την ορειβασία και εκπαιδεύουν τις ομάδες τους με το καλύτερο δυνατό τρόπο. Παρόλο που οι εποχές έχουν αλλάξει, οι ορειβατικοί σύλλογοι κατάφεραν να διατηρήσουν το ρόλο τους. Διαδίδουν τις ορεινές δραστηριότητες, μεταδίδουν την αγάπη και το σεβασμό για το φυσικό περιβάλλον και φροντίζουν για την ανάπτυξη της συλλογικότητας.

Και ενώ θα περίμενε κανείς η δράση τους να περιορίζεται μόνο στην ορειβασία, αυτό δεν συμβαίνει. Μέσα από την έρευνα καταγράφεται το γεγονός ότι αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας, αλληλεπιδρώντας και προσπαθώντας να συμμετέχουν στα προβλήματα και τις δυσκολίες που η κάθε τοπική κοινωνία έχει να αντιμετωπίσει. Είναι ένα πολύ σημαντικό συμπέρασμα αν αναλογιστεί κανείς τον εθελοντικό χαρακτήρα των ορειβατικών σωματείων.

Οι πρόεδροι του 62% των σωματείων που συμμετείχαν στην έρευνα, προβλέπουν ανοδική πορεία στα μέλη, γεγονός που μόνο θετικά μηνύματα φέρνει. Η αισιοδοξία και η μαχητικότητα των προέδρων να κρατήσουν ζωντανά τα σωματεία αποτελεί το μεγαλύτερο κίνητρο για αυτούς. Άλλωστε η ορειβασία είναι μια μεγάλη ιστορία που δεν τελειώνει ποτέ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bérard, V., & Boissonnas, F. (1933). Dans le sillage d'Ulysse. (No Title).
- Brown, T. G., & De Beer, G. (1957). *The first ascent of Mont Blanc*. Oxford University Press.
- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.
- Bryman, A., & Cramer, D. (1997). *Quantitative data analysis with SPSS for Windows: A guide for social scientists*. Routledge.
- Bryman, A., & Cramer, D. (2004). *Quantitative data analysis with SPSS 12 and 13: A guide for social scientists*. Routledge.
- Burgess, R. G. (1981). Keeping a research diary. *Cambridge Journal of Education*, 11(1), 75-83.
- Chaundy-Smart, D. (2020). *Emilio Comici: Angel of the Dolomites*. Rocky Mountain Books Ltd.
- Chaundy-Smart, D. (2020). Emilio Comici: Angel of the Dolomites. Rocky Mountain Books Ltd.
- Creswell, J. (2016). Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας. *Τσορμπατζούδης, Χ. (επιμ.)*. Αθήνα: Εκδοτικός όμιλος Ίων.
- DeSaussure, H. B. (1796). *Voyages dans les Alpes* (Vol. 3).
- deBeer, G., & Brown, T. G. (1957). *The First Ascent of Mont Blanc, Published on the Occasion of the Centenary of the Alpine Club...* Oxford University Press.
- Doran, Jeffrey J. (2023). *Ramble On: How Hiking Became One of the Most Popular Outdoor Activities in the World*. ISBN 979-8373963923
- Gostner, P., Pernter, P., Bonatti, G., Graefen, A., & Zink, A. R. (2011). New radiological insights into the life and death of the Tyrolean Iceman. *Journal of Archaeological Science*, 38(12), 3425-3431.
- Halsall, P. (2006). Medieval sourcebook: Petrarch: The ascent of Mount Ventoux. Retrieved January, 15, 2008.
- Hamann, B. (2012). *The reluctant empress: A biography of Empress Elisabeth of Austria*. Faber & Faber.
- Hansen, P. H. (2013). *The summits of modern man: Mountaineering after the enlightenment*. Harvard University Press.
- Herzog, M. (1997). *Annapurna: The First Conquest of an 8000-metre Peak*. Random House.

- Jackson, M., & Stark, E. (1956). Tents in the clouds: The first women's Himalayan expedition. (NoTitle).
- Jackson, M., & Stark, E. (1956). Tents in the clouds: The first women's Himalayan expedition. (No Title).
- Martinoia, R. (2017). La profession et le marché des guides de montagne à Chamonix (1821-1892): socio-économiehistoriqued'uneclôture. Histoire, économieetsociété, (1), 90-105
- Mason, J. (2003). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Oxley, T. L. (1881). Jacques Balmat, or the first ascent of Mont Blanc: A true story. Kerby and Endean.
- Reinhard, J. (2006). The Ice Maiden. National Geographic. ISBN 9780792259121.
- Robson, C. (2007). RealWorldResearch, Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου, Έναν μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές.
- Schilling, D. (1981). Die Schweizer Bilderchronik des Luzerners Diebold Schilling, 1513: Sonderausgabe des KommentarbandeszumFaksimile der Handschrift S. 23 fol. in der Zentralbibliothek Luzern. (No Title).
- Schilling, D. (1981). Die Schweizer Bilderchronik des Luzerners Diebold Schilling, 1513: Sonderausgabe des KommentarbandeszumFaksimile der Handschrift S. 23 fol. in der Zentralbibliothek Luzern. (No Title).
- Seifert, L., Wolf, P., & Schweizer, A. (Eds.). (2016). The Science of Climbing and Mountaineering. Taylor & Francis.
- Smith, A. (1854). *The Story of Mont Blanc*. London: [sn].
- Stockham, K. (2012). " It went down into the very form and fabric of myself": Women's Mountaineering Life-Writing 1808-1960. Αθήνα: ΕΟΟΑ
- Αρριανός (148μ.Χ) «Αλεξάνδρου Ανάβασις» Τόμος 2^{ος} Εκστρατεία Μ.Αλεξάνδρου Αρχείο Ελληνικής Ομοσπονδίας Αναρρίχησης. Έγγραφα-Στοιχεία-Κανονισμοί Βιβλιοθήκη Ομοσπονδίας Αθήνα, επαγγελματίες ερευνητές Επιστημονική επιμέλεια Μιχαλοπούλου Κ. Gutenberg Αθήνα
- Ιστορικό Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβάσις – Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α). Διαθέσιμο στο <http://www.eooa.gr/el/...> , Πρόσβαση 24/08/20123
- Κυρίτσης, Γ. (2000) Έρευνες και μελέτες Ο Όλυμπος του Boissonas. Γενεύη
- Λαζάρου, Α. Γ. (1965). Ο Όλυμπος, θρησκευτική και εθνική κοιτίδα του Ελληνισμού.

- Μαρουσούλης, Α. Ν. (2007). Κύρια χαρακτηριστικά της ιστορικής εξέλιξης της ελληνικής ορειβασίας στον 20ο αιώνα (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).
- Μαρτζούκος Ανδρέου, Γ. (2007). Ορειβασία. Ιστορία και Ιστορίες, Εκδόσεις Ανάβαση
- Νέζης, Ν. (2000). Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας-Αναρρίχησης 1930-2000.
- Νείλος, Σταύρας. (1390). Βιογραφία Αγίου Αθανασίου Μετεώρων.
- Ρεντούλη, Α. (2019). Συγκριτική μελέτη των ιστορικών, Πλουτάρχου και Φλάβιου Αρριανού, μέσα από την επισκόπηση των έργων τους, Βίος του Άλεξάνδρου – Περί Άλεξάνδρου Τύχης ή Άρετής και Άλεξάνδρου Ανάβασης και η σύλληψη της προσωπικότητας του Μεγάλου Άλεξάνδρου στα έργα αυτά. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Ερωτηματολόγιο

1. Πότε ιδρύθηκε ο Σύλλογος;
2. Πόσα μέλη είναι εγγεγραμμένα;
3. Πόσα από αυτά είναι ενεργά;
4. Πόσα καινούρια μέλη εγγράφηκαν τη χρονιά 2021-2022
 - ο Κανένα
 - ο 1-5
 - ο 6-10
 - ο 10 και πάνω
5. Ο σύλλογος σας σύμφωνα με τα στοιχεία των τελευταίων ετών παρουσιάζει
 - ο Αύξηση μελών
 - ο Σταθερότητα μελών
 - ο Μείωση μελών
6. Πώς πιστεύετε ότι θα διαμορφωθεί η τάση όσον αφορά την εγγραφή νέων μελών στην επόμενη πενταετία;
 - ο Αυξητικά
 - ο Θα μειωθούν τα μέλη
 - ο Πάνω-κάτω τα ίδια
 - ο Δεν ξέρω/δεν απαντώ
7. Ποιος είναι ο αριθμός των ανδρών και των γυναικών των μελών;
8. Πόσοι εκτιμάτε ότι είναι οι άνθρωποι στην περιοχή σας που ΔΕΝ ανήκουν στο σύλλογο αλλά έχουν ορειβατικές δραστηριότητες
 - ο Δεν υπάρχουν άλλοι
 - ο Περίπου 20% επιπλέον
 - ο Άλλοι μισοί
 - ο Άλλοι τόσοι
 - ο Δεν ξέρω /δεν απαντώ
9. Πόσο συχνά κάνετε εξορμήσεις;
 - ο Ο σύλλογος μας δεν κάνει συλλογικές εξορμήσεις
 - ο Κάποιες φορές το χρόνο
 - ο Μία φορά περίπου το μήνα
 - ο 3-4 φορές το μήνα
 - ο Περισσότερες
10. Τι δραστηριότητες περιλαμβάνουν οι εξορμήσεις;
 - ο Πεζοπορία
 - ο Αναρρίχηση
 - ο Ποδήλατο
 - ο Ορεινό τρέξιμο
 - ο Κατάκτηση βουνοκορφής
 - ο Χιονοδρομία
 - ο
 - ο Άλλο

11. Πόσα μέλη συμμετέχουν στις ορεινές εξορμήσεις;
- ο 5-10
 - ο 11-20
 - ο 21-50
 - ο Περισσότερα από 50
 - ο Άλλο
12. Η συνηθέστερη δραστηριότητα του συλλόγου
- ο Πεζοπορία σε κοντινό προορισμό (1-5ώρες)
 - ο Ορειβασία με διανυκτέρευση (6ώρες και πάνω)
 - ο Αναρρίχηση σε βράχια με υλικοτεχνικό εξοπλισμό
 - ο Άλλο
13. Ο σύλλογος διαθέτει αθλητές που αγωνίζονται σε κάποιο ομοσπονδιακό άθλημα;
- ο Ναι
 - ο Όχι
14. Αν ναι, σε ποιο άθλημα Φύλο Άνδρας
- Γυναίκα
15. Πόσο συνδεδεμένος είναι ο σύλλογος με την τοπική κοινωνία;
- ο Καθόλου, δεν υπάρχει επικοινωνία
 - ο Λίγο, απλά γνωρίζουν ότι υπάρχει ορειβατικός σύλλογος
 - ο Αρκετά, συμμετέχουν σε διάφορες συζητήσεις και παίρνουν μέρος σε θέματα όταν τους ζητηθεί.
 - ο Άλλο
16. Συμμετέχει ο σύλλογος στις Πανελλήνιες Συναντήσεις των Σωματείων;
- ο Ναι, κάθε χρόνο ανελλιπώς
 - ο Μερικές φορές
 - ο Σπάνια
17. Ο σύλλογος διοργανώνει σχολές ορειβασίας, αναρρίχησης, υπό την αιγίδα της ΕΟΟΑ με σκοπό την διάδοση της ορειβασίας σε νεότερα μέλη;
- ο Ναι
 - ο Όχι
18. Αν ναι κάθε πότε;
- ο 1 φορά το χρόνο
 - ο 2 φορές το χρόνο
 - ο Περισσότερες
19. Υπάρχει στο σύλλογο Ομοσπονδιακός Εκπαιδευτής;
- ο Ναι
 - ο Όχι
20. Ο σύλλογος σας έχει συμμετάσχει σε ορειβατικές αποστολές σε κορυφές σε διάφορα βουνά ανά τον κόσμο
- ο Ναι
 - ο Όχι
21. Αν ναι που, αναφέρατε.....
και σε τι υψόμετρο

- ο Έως 4000μ
- ο 4001μ-7000μ
- ο Από 7001μ και άνω

22. Ποια θεωρείται ότι είναι τα 3 κίνητρα για τους ανθρώπους που κάνουν ορειβασία;
(παρακαλώ χρησιμοποιήστε αρίθμηση από το 1 έως το 3)

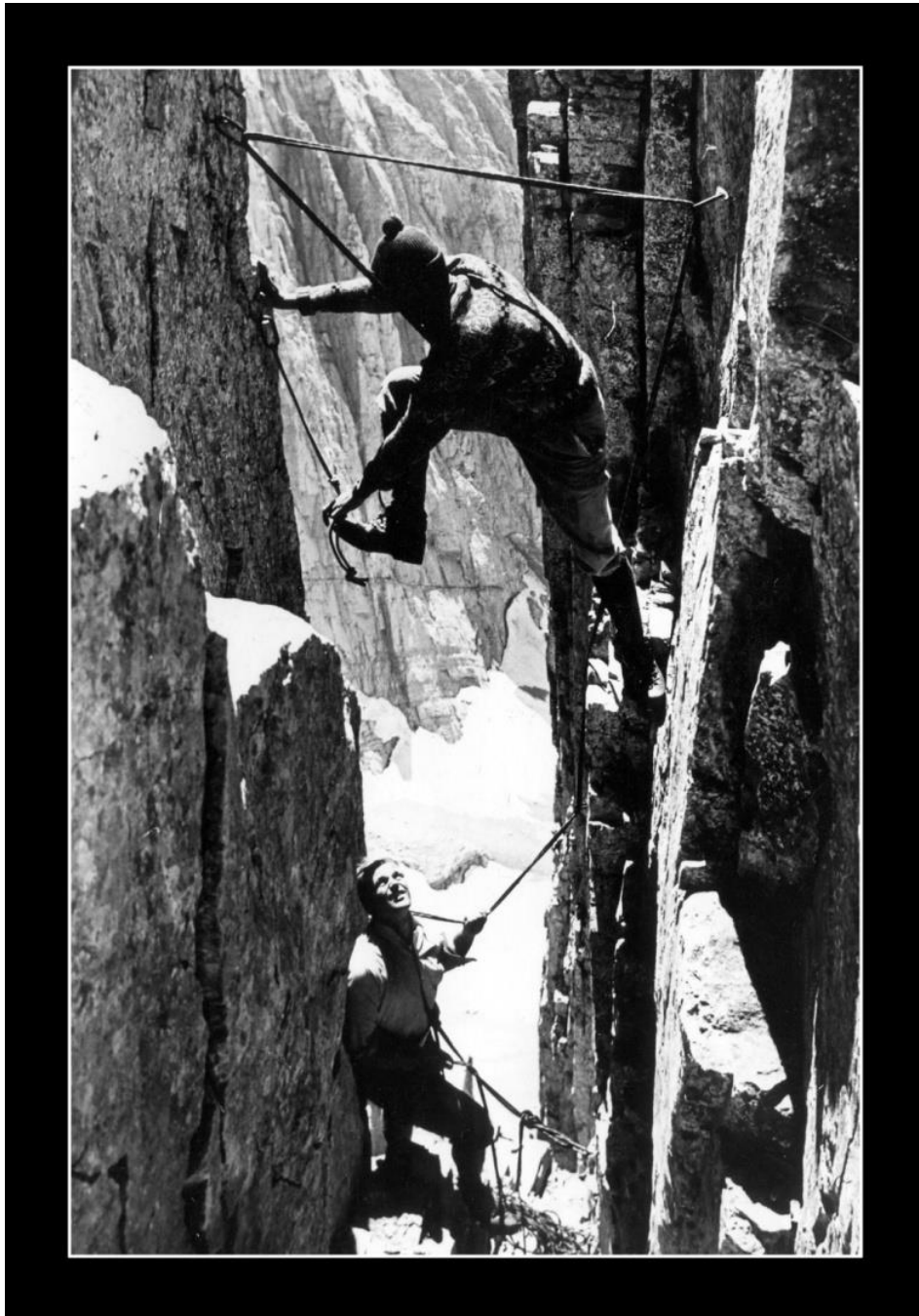
- ο Η επαφή με τη φύση και ιδιαίτερα με τα βουνά
- ο Η προσωπική αναγνωρισιμότητα και καταξίωση
- ο Η δίψα για εξερεύνηση
- ο Είναι μια ευκαιρία για γερή και ευχάριστη άθληση
- ο Η ευχαρίστηση που κανείς αντλεί όταν ρισκάρει
- ο Η συλλογικότητα που αναπτύσσεται
- ο Άλλο

23. Πιστεύετε ότι η ορειβασία οδηγεί σε:

- ο Μεγαλύτερη συλλογικότητα ή τελικά
- ο σε μεγαλύτερο ατομισμό

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Φωτογραφικό υλικό μου εμπιστεύτηκε ο Ε.Ο.Σ Λιτοχώρου, για τη χρήση του στη παρούσα επιστημονική εργασία. Μέσα από αυτό το μικρό σπάνιο φωτογραφικό υλικό μπορεί κανείς να παρατηρήσει τις συνθήκες, τον εξοπλισμό καθώς και τα ρούχα και παπούτσια της εποχής.

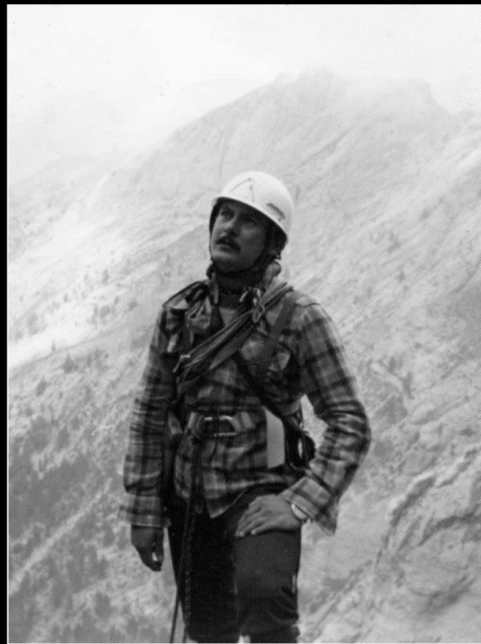
Ο εξοπλισμός της εποχής μη ελαστικό σκοινί και αυτοσχέδιες θηλιές για σκαλοπάτια. Ο αναρριχητής είναι ο Κ. Ζολώτας 1960

Η πρώτη μεταπολεμική σχολή 1959
Από αριστερά Μιχαηλίδης στη μέση δύο Γάλλοι εκπαιδευτές και δεξιά Κ. Ζολώτας.

Ο Δ. Μπουντόλας κατά τη προετοιμασία για αναρρίχηση.(πάνω) Κοιτάζοντας τις Ολύμπιες κορυφές (κάτω). Ο σπουδαίος αυτός ορειβάτης έχασε τη ζωή του στα Ιμαλάια σε υψόμετρο 6400 μ. σε ηλικία μόλις 32 ετών στην πρώτη ελληνική αποστολή στην Αναπούρνα

Ο παππούς πια Χρίστος Κάκαλος κατεβαίνοντας από τον Όλυμπο σε ηλικία 91 ετών. Αποτελούσε για αρκετά χρόνια τον μοναδικό οδηγό του Ολύμπου.

Κ.Ζολώτας Όλυμπος 1961

Ο πατα Νικηφόρος 1964 Όλυμπος

Ομάδα ορειβατών στη αυλή του καταφυγίου Α 1963

Το άγαλμα των δύο πρωτοπόρων κατακτητών της κορυφής Mont Blanc στο Chamonix

Η πριγκίπισσα Σίσου σε μία από τις ορειβατικές της εξορμήσεις

Οι πρώτοι Οδηγοί Βουνού Chamonix 1821

Ανάβαση στο Monte Bianco 1928

**Μέλη ορειβατικών σωματείων της Ευρώπης στον παγετώνα
Mer de Glass 1922**

Μέλη και οδηγοί βουνού στο Zermatt της Ελβετίας 1864 (Edward Whymper)

Επίλογος

Η ορειβασία συνεχίζει να εξελίσσεται και τα ορειβατικά σωματεία από το 1927 που ξεκίνησε η ίδρυση τους συνεχίζουν να οδηγούν ανθρώπους στο βουνό. Είναι σπουδαίο που ακόμη μετά από τόσα χρόνια καθοδηγούν και εκπαιδεύουν ανθρώπους για να βγουν πιο «έτοιμοι» στο βουνό. Η συλλογικότητα και η δύναμη της ομάδας είναι το πιο σπουδαίο μάθημα που παραδίδουν. Η συστηματική καλλιέργεια και διάδοση της ορειβασίας περνά από τα ορειβατικά σωματεία στους νέους επίδοξους ορειβάτες. Και η ιστορία της ορειβασίας συνεχίζει να γράφεται, να περιλαμβάνει νέους ήρωες, νέα κατορθώματα...